

JURNALUL®

Nr.1 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 45 lei

Philip K. Dick

– *Jocul de-a războiul*

Isaac Asimov

– *Procedeul Holmes*

Ginscart

Mihail Grănescu

– *Molia*

George Anania &

Romulus Bărbulescu

– *Pledoarie pentru*

„noul val“

Florin Munteanu

Sarmisegetusa

– *o poartă către zei?*

Primul săptămînal de cultură științifico-fantastică din România

ROMCON '92

- Editura - „Nemira” (București)
- Premiul pentru cel mai bun scriitor al anului - George Anania și Romulus Bărbulescu
- Premiul pentru cel mai bun artist plastic al anului - Ionuț Bănuță („Geneze” - Buzău & „String” - București)
- Premiul pentru cea mai bună revistă - „Nautilus” (București)
- Premiul pentru cel mai reușit fanzin -

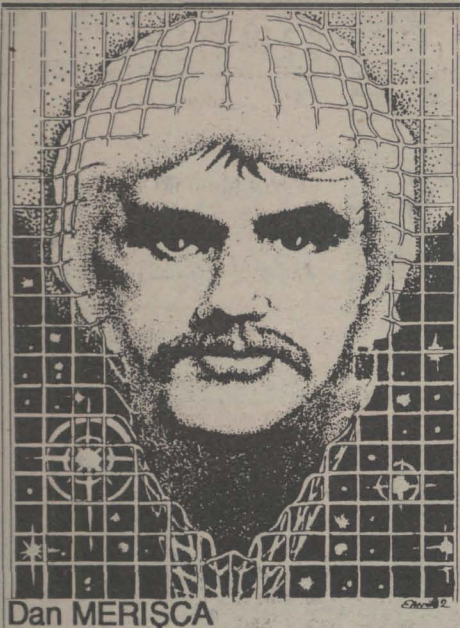
Premii

- „Brain” (Brașov), „Nova 5.5” (Galați)
- Premiul pentru animator - promotor - Sorin Repanovici (cenaclul „Atlantis” - Cernavodă)
- Premiul de încurajare - Cotizo Draia (cenaclul „H. G. Wells” - Timișoara)
- Premiul pentru cea mai bună emisiune science-fiction - „Știință și imaginație” și „Exploratorii lumii de mâine”

ROMÂNIA 2100

- Premiul I - „Goblen de toamnă lucrat în timpul verii” - Pasăre Despina (Turnu Severin)
- Premiul al II-lea - „Colecția de cactuși” - Cristian Biru (Galați)
- Premiul al III-lea - „Contact” - Mihai

- Fătu (Buftea)
- Mențiune - Radu Horoga (Iași)
- Premiul M. Ionescu a fost acordat de revista „Știință și Tehnică” editurii „Multistar” (Piatra Neamț)

Dan MERIȘCA

În scurta lui viață, Dan Merișca (n. 9.03.1957, Tirgu Frumos, Iași; m. 21.11.1991, Iași), cetățean al Galaxiei noastre, a făcut câteva lucruri foarte greu, dacă nu imposibil, de sintetizat.

Despre Dan Merișca s-ar putea povesti la infinit și povestirea ar avea conținut. O carte despre omul Dan Merișca (aflată în acest moment în „chinurile facerii”) va aduce aspecte noi. Am constatat că Dan este perceput destul de diferit de o armată de adolescenți și de colaboratori de marcă; și chiar cei de un singe sau de un spirit cu Dan nu se pot lăuda cu o imagine despre el totalmente consistentă. Ne vom opri asupra unui singur aspect. **Evangelhia după Ioan, 6**, istorisește cum Isus a hrănit cinci mii de oameni cu cinci piini și doi pești. Pentru mulți dintre noi, Dan a apărut în postura unei piini a lui Dumnezeu: tot dăruia celorlalți și nu se mai termina. Și iarăși mulți dintre noi au avut sentimentul că l-au posedat în întregime doar ei înșiși.

Dan avea o mare capacitate de dăruire spontană. Văzînd mulțimea figurilor străine de la înmormîntare, văzînd expresia acelor chipuri, îți dădeai seama, că durerea sau fericirea spontană este provocată, în primul rînd, de dăruirea spontană. Dan se făcea tot timpul subiectul ironiilor noastre, tîrînd după el niște genți imense. Cînd plecam la Convențiile Naționale de Anticipație, noroc cu trenul, pentru că, altfel, ne-ar mai fi trebuit un camion ca să care bagajele lui Dan. Pînă la urmă, după toate poantele, luam de la el mîncare, texte, grafică, îi foloseam fierul de călcat, ori satirul.

Prea tîrziu am înțeles că el nu strîngea ca un hîrciog, să îngroape în pîntece sau în cotloane ascunse - strîngea mereu ca să facă o redistribuire a bucuriilor, să dăruiască celorlalți, să repună totul în circulație. Poate asta făcea să se deblocheze informația înțepenită undeva în sistem; asta măsura dimensiunile comunicării între cei din jurul lui, asta arunca în aer barierele dintre noi.

Pentru că am văzut în jurul lui oameni incompatibili, aflați într-un conflict permanent în alte situații și între care Dan stabilea un plan de comunicare - poate fragil, totuși... În limbaj bioenergetic asta se cheamă „om care

crează legături”. Nu-i nici o legătură imediată cu „darul” material - în spirit, ne apropiem de har, de acea substanță divină care ne este dată spre a o dăruia. Dan își făcea tot timpul provizii de bunătate ca să aibă cui dăruia o bucată de piine, o idee iluminată, o vorbă bună. Împrumuta cărți și bani; cărți multe și sume, adesea, mari. După trecerea lui din lumea asta, mulți ne-am trezit datori față de el (cu sute, cu mii de lei, dacă nu chiar cu zeci de mii).

Graficienii, dansatorii de break, amatorii de video, cei de pe spațiul științelor de frontieră sau al cunoașterii inițiatice vor spune alte lucruri, dar detectezi în toate acestea un pattern spiritual. Cu dotarea lui superbă, cu formidabila lui capacitate de adaptare, inclusiv la natura spiritualului uman, Dan era în stare să surprindă, din afară, un sens în ceea ce faci și să găsească un cod care să te pună în mișcare, să te programeze, să dea limpezime și finalitate propriilor acțiuni, ca să poți spune, în sfîrșit: „ah, așa sînt eu!”

Primul adevăr: mulți oameni așteaptă de la ceilalți ca să le dea ceva de făcut. Nu cer în schimb decît existența unui sens. Uneori, chiar mai puțin: a unei iluzii a sensului în ceea ce fac. Am închis paranteza (chiar fără s-o fi deschis).

La un moment dat, este nevoie de cineva care să-ți plimbe mîna un pic, înainte de a te semna chiar tu. Dan avea trăsăturile unui imprimator: lucra cu arhetipuri și imprimate formale prin care pătrundea în individualitatea celorlalți. Nimerea aproape totdeauna un element „de semnătură”. Un coleg de dialog inițiatice îi dăruiește o carte cu dedicația: „lui 9-Dan...” (și apoi câteva cuvinte de admirație).

Pe o hartă spirituală a Iașului, Casa de Cultură a Studenților este Ajna chakra. Al doilea adevăr: orașul este o ființă vie, respiră, are umori și hormoni, poate chiar reprezentare informațională. Centrele lui energetice sînt vitale.

Și DAN este tot acolo!

George CEAUȘU
Lucian MERIȘCA

Propuneri

pentru EUROCON '93

- Cel mai important scriitor - Horia Aramă
- Cel mai bun artist plastic - Marina Nicolaev Ungureanu
- Cea mai bună revistă - „Anticipația”
- Cea mai bună editură - „Nemira”
- Show - „Știință și Imaginație”
- Premiul de încurajare - Alexandru Ungureanu

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

Colegiul de redacție:

Adrian BĂNUȚĂ (Redactor șef), Marius ALECU, Ionuț BĂNUȚĂ, Cristian BIRU, George CEAUȘU, Dorin DAVIDEANU, Cotizo DRAIA, Nicu GECSE, Mihai GRĂMESCU, Mircea Liviu GOGA, Adrian IONESCU, Dănuț IVĂNESCU, Mircea NAIDIN, Laurențiu NISTORESCU, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Florin URSU (Redactori)

Adresa redacției:

Șos. București-Ploiești 25-27; sector 1, București
tel. 3.12.99.45 / 3.12.71.35; fax. 3.12.99.44

Festivalul „QUASAR“

- Premiul I: „Noi cei cu ochii arși“ - Mihai Hăulică (Iași)
 Premiul II: „În cercul strîmt al nopții“ - Lucia Keserü (Cluj)
 Premiul III: „Indezirabilul“ - Dănuț Ivănescu (Ploiești)
 Mențiune: „Oglinză“ - Pompilian Tofilesco (Craiova)
 Premiul pentru grafică (alb-negru) - Ionuț Bănuță (Buzău),
 - Tiberiu Gavrilăș (Iași)
 Premiul pentru grafică (color) - Dorel Găină
 Mențiune pentru ceramică - Florin Ionescu
 Mențiune pentru caricatură - Ovidiu Parcu
 Premiul pentru muzică electronică - Gabriela Chifor (Iași)

Festivalul „HELION“

- Premiul I: „Dincolo de secetă“ - Adrian Ionescu (Bacău)
 Premiul II: „Parlez-vous français?“ - Andreea Grosnuc (Timișoara)
 Premiul III: „Iluzia“ - Victor Martin (Craiova)
 Mențiuni - Virgil Pop (Lugoj)
 - Mihai V. Stoica (Cluj)
 Premii speciale (pentru organizatori) - Costel Baboș (Timișoara)
 din partea cenaclului „Signum“ - Cornel Secu (Timișoara)

Calendarul lumii

Decembrie

● Polonia (3-6 dec.) Nordcon - conferința anuală de la Jastrzebia Gora (Dealul Șoimului - un sat de vacanță lângă Gdansk). Gazdele anunță mese rotunde, filme și o taxă sub 84 \$ pentru localnici și / sau est-europeni.

● Cehia (4-6 dec.) Dragon - conferința anuală S.F. de la Brno. Din program: expoziție de carte și artă S.F., conferințe, dezbateri.

(Costel FILIP)

România în lumea S.F.

● Numărul 38 (oct. '92) al apreciatei reviste olandeze „Shards of babel“ oferă cititorilor săi (în engleză) un noian de subiecte S.F. românești: ● pag. 3 - „Un tărîm fără de umbre al S.F.-ului românesc - Sublimul“ cronică la antologia Cornel Robu „timpul este umbra noastră“. Semnat al articolului: N. GEORGE.

● PAG. 4 - „ATLANTYRON - tabăra românească de creație S.F.“ - un reportaj de „lup de Dunăre“ al Bridgetei Wilkinseon (Anglia)

● Pag. 7 - rubrica de informații „Contururi“ înștiințează despre „zilele HELION '92“ de la casa Universitarilor din Timișoara.

● Cei ce doresc să participe la viitoarea ediție a „EuroCon“-ului, cel de pe insula Jersey - Marea Britanie, 1993, vor trebui să depună, pînă la data de 30 decembrie a.c., în contul „ProConSF“, suma minimă de 50.000 lei, necesari pentru transportul fiecărui participant, binențeles, la plecarea fiecărui fan român va trebui să arate că posedă sumele necesare în valută.

Apariții de carte S.F....

- Spania '91: „La dama de plata“ (Doamna de argint) de Angel Torres Quesada
- Franța '91: „Etoiles mortes“ 2 vol. (Stele moarte) de Jean-Claude Dunyach
- Norvegia '91: „Kalis sang“ (Cîntare lui Kali) de Ingar Knudsen
- Belgia '91: „Verhalen van Het Heggeland“ (Povestiri din țara ambiguă) de Geert van Istedaal

● Italia '91: „Luna di fuoco“ (Luna de foc) de Virginio Marafante

● SUA '91: „King of Morning, Queen of Day“ de Ian McDonald. (Rege al dimineții, regină a zilei)

● Cenaclul Science Fiction „Brain“, din cadrul Casei de Cultură a Studenților - Brașov a organizat în data de 12 decembrie 1992 un Concurs Național de proză S.F. Din juriu fac parte domnii Ștefan Ghidoveanu, Mihai-Dan Pavelescu și un reprezentant al Clubului „Brain“.

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA

INTACT

Șos. București-Ploiești nr. 25-27, Sector 1,
 Telefon: 6.79.45.40, București-România

Reclamă, publicitate:

Titus Guvir - tel. 3.12.93.66

Tehnoredactare computerizată:

Ileana ANDREESCU, Antonela IVAN,

Marian BORCA, Dan GROZA

Sorin PÎNZARU, Ovidiu RISTEA

Corectură:

Neguța SEGARCEANU, Corina ROMAN,

Helen TUDOR

Montaj offset:

Daniela ȚOȚAN, Daniela VARKOLA

Difuzare:

Dorin TOMPOȘ

Acest săptămînal face parte din rețeaua
 națională a publicațiilor

JURNALUL®

Director:

Dan DIACONESCU

Redactor șef:

Marius TUCĂ

Atenție !

Textele trimise redacției trebuie dactilografiate la două rînduri; 65 semne pe rînd. Manuscrisele nepublicate nu se restituie. Pentru un eventual dialog, anexați un plic cu timbru. Editurile ce doresc să le fie prezentate romanele SF sînt rugate să le trimită pe adresa redacției. Așteptăm părerile dumneavoastră, referitoare la textele propuse.

Atenție! Revista noastră acordă o atenție deosebită tinerilor scriitori. Așteptăm materiale pentru rubrica DEBUT.

Mulțumim pentru sprijinul acordat
 cenaclurilor „Brain“ (Brașov),
 „Geneze“ (Buzău), „Quasar“ (Iași),
 „Sigma“ (Piatra Neamț), „Signum“
 (București).

S.F. NEWS:

● Este în curs de organizare ramura românească a World SF - organizație internațională a SF-iștilor profesioniști. Președintele World SF este Sam Lundwall. De organizarea ramurii românești se ocupă un comitet format din Ion Hobana, președinte, Mihai Grămesu, secretar și Emil Bărbulescu, trezorer.

Vom reveni cu amănunte într-unul din numerele viitoare.

● Marți 10.11.1992, după amiaza, la Bacău, în condiții încă necunoscute pentru noi, Ovidiu Bufnilă a participat la lansarea primului său volum *Jazzonia*, publicat de editura băcăuană Plumb. Cel care doresc să achiziționeze cartea (200 pagini, 160 lei) îl pot scrie autorului pe adresa *Aleea Armoniei 4, ap. 8, Bacău, cod 5500*.

● A apărut *CRON* nr. 15, înfuzin al Asociației Creatorilor de SF din Craiova, președinte Aurel Cărășel. Din sumar: informații din țară și străinătate, dicționar de autori SF, consemnarea unei discuții foarte interesante cu Daniel Walther - Franța; premiile taberei de creație *Atlantycron '92*.

● Mihai Grămesu are o jumătate de oră de emisie pentru SF, la Radio Nova (București).

● Lucian Merișca în calitate de redactor la Radio Iași așteaptă colaboratori pentru emisiunile „Meridiane culturale“ (cultură universală și călătorii - recenzii, portrete de autori SF). Anunță totodată că există o emisiune Quasar SF la Televiziunea Iași. Îl puteți contacta la telefoanele 098/159521 sau 098/153043.

● *Experiment* - Prima clasă SF - 1992

Anul acesta, în vacanță - 17 iulie - 17 septembrie - cenaclul „Sapiens“ (București) a lansat un experiment intitulat „Școala Brîncoveanu“, în sponsorizarea casei de vestimentație pentru copii „Dana Ardelea“ cu o colecție de 117 piese. La Muzeul Satului au fost găzduiți pentru repertoriul clasei, cuprinzînd: radiestezie, bioenergie, sculptură monumentală, artă plastică, gimnastică, tenis și religie.

● *Salonul Internațional de bandă desenată*, a avut loc în perioada 4-6 decembrie a.c. la Timișoara. Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

● *Librării specializate în S.F.*

Adrian Muscă - Timișoara - telefon 096/159648

Viorel Nicolau - Piatra Neamț - telefon 093/619927

Laura Teodorescu - Cernavodă - telefon 091/238065

Cel interesat pot găsi cele mai noi publicații S.F..

Adrian BÎSCĂ

Pentru a fi alesul

Memoriei lui Doru Davidovici

Albătrosul zăcea la picioarele tale, ucis. Cu fiecare pasăre ucisă mă apropiam de esența zborului. Acest mit trebuia să înceteze. Pentru ca noi să putem zbura, păsările trebuiau să moară. **Și eu am fost alesul!** Am făcut altar din picioarele tale fără să-ți privesc fața (fără să te mai întreb dacă accepți sau nu). Arcul sfânt a fost adus de departe, de acolo de unde apele se adună într-un singur punct. Mai ucid o pasăre și cel ce mă ajută ți-o pune la picioare. Indiferentă la suferința ei, îi privește ultima zbatere. Trebuie să ucid esența zborului, ca o idee fixă mă urmărește acest gând. E poate un blestem. Ce-o fi gândind pasărea în timpul căderii? Căderea absolută? Aș vrea să stau la picioarele tale, o, pasăre rănită! Să mă ucizi cu o simplă apăsare de picior.

- Hei, Ad, mai avem multe?

- Cred c-au mai rămas câteva! Să le căutăm!

Urcușul spre cel mai înalt pisc mi s-a părut ușor. Indiferent, am strivit o floare de colț în timp ce prietenul meu o privea cu extaz. Am râs, probabil fals, pentru că acesta m-a privit contrariat. Deși nu era cazul, am zis câteva cuvinte:

- Nu s-a întâmplat nimic, să mergem!

A dat din umeri nedumerit și am pornit. A căta oară în acest timp! Am trecut câteva punți care se legănau amenințătoare, dar, care totuși nu s-au rupt. La început am fost mîndru; eu eram alesul. Apoi am început să mă plictisesc. Întindeam arcul cu un gest mecanic și săgeata nu-și greșea ținta niciodată. A greșit-o totuși de două ori. Dar păsările, deși săgeata nu le-a atins, s-au lovit de stînci înnebunite de spaimă. Atunci am simțit o mare satisfacție. Satisfacția de a câștiga fără să înving.

- Mai urcăm? Nu cred să mai fie ceva!

Dintr-o scobitură a stîncii a ieșit o mică pasăre care s-a înălțat. Am rămas uluit privind-o. Penajul strălucitor mi-a tăiat răsufierea și am luat o nefirească poziție de drepti, uitîndu-mă după ea. M-a trezit un glas rece, lucid pe care parcă nu-l recunoșteam a fi al prietenului meu.

- Ce faci, nu tragi?

Am întins mecanic arcul și săgeata a pornit. Cu fiecare clipă cu care se apropia de pasăre aș fi vrut s-o opresc strigînd: „Sînt totuși om”. O scurtă zbatere de aripi și pasărea și-a început căderea. Cu ea cădea parcă o ceață deasă peste ochii mei, deși mintea mi-era mai lucidă ca oricînd. M-am frecat la ochi și aburul a dispărut. A dispărut și pasărea înghițită de adîncurile nepătrunse ale muntelui. Ce bine ar fi fost ca ea să nu cadă la picioarele tale! Încă o floare de colț, poate ultima. Prietenul meu o privește cu milă, apoi o rupe aruncînd-o în prăpastie. O floare peste umbra păsării ucise. După cîțiva metri am pus piciorul, victorios, în vîrf. Și în loc să fiu vesel, tristețea invadea sufletul. Cu toate acestea, încep să mă simt ușor, foarte ușor, aproape aș zbura. Mă simt ușor ca o ultimă jertfă. Razele soarelui dogoresc nemilqasele pustiul. E totuși aproape de sfîrșit, gata să cadă acolo unde izvorăște speranța, unde se termină un orizont și începe altul pentru a lumina alte vise ucise în zori. Și deodată, o umbră halucinantă și mare se apropie zburînd. Văd ochii măriți de spaimă ai prietenului meu, întind arcul și trag... am o senzație de plutire și cad. Vîrfurile săgeții îmi pătrunde din ce în ce mai adînc în inimă. Mă rostogolesc printre colții ascuțiți de piatră și-mi vine să rîd și să plîng. De ce oare tocmai eu să fiu alesul? De ce oare? Cad exact în mijlocul grămezii de păsări și stric armonia. Simt piciorul tău cum mă strivește. Îți mai văd câteva clipe zîmbetul care se pierde într-un filfuit de aripi. Păsările speriate își iau zborul și tu parcă te ridici cu ele. Eu rămîn aici jos pentru a fi alesul.

Mugurel CORNILĂ

Scrisoare pentru mai tîrziu

Tomul pe care acum îl deschid este amintirea vieții mele trecute. Nu te mai revăd decît aici, între aceste suflete moarte, între frunzele moarte pe care mi le-a aruncat timpul în ochi.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱
Zgomotul în care se zguduiau ferestrele, m-a ajutat să mă eliberez din legături. Voi erați atenți să nu vă cadă aparatele, iar eu, într-un gest de disperare, stupid, dar după cum știți, esențial, am apucat în palme oul din incubator. Era mare, aproape cald, pulsa ceva în el, nu știu ce, și atunci s-a oprit cutremurul.

I-am văzut pe toți îngroziți, mă sfîrtecau cu privirile, eram aproape mort și nu știam dacă aș fi putut să vorbesc. Eram înțepenit de cîmpurile proiectate asupra mea.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱
Copilul care erai plîngea încet, cu pleoapele aproape coborîte, turnînd cu pumnul nisip peste creștetul unui castel. Mușcai din cînd în cînd dintr-un măr, mărul părea sîngele unui cadavru, negricios, tare, veșnic. De acolo, de unde ședeai, se vedeau numai picioarele mari, cu ghetete strînse pînă sus pe gambă, care veneau încet spre tine. Mergeam ușor să nu te sperii. Lacrimile curgeau pe fața ta întinsă, ascuțită, gura se deschidea, dar nu pentru a boci. Am știut de atunci, de cînd te-am cuprins în brațe, că singura ta șansă era marea capacitate de adaptare de care dispuneai. Mă loveai cu pumnii mici, strînși, peste cască și nu mai știu dacă plîngeai cu adevărat, dacă nu era și tăcerea asta a ta o adaptare perfectă, ca o reacție la primul transport.

Semnele veneau de undeva din eter și, vizualizate, păreau o fluturare argintie o torță estompată de umbre fantastice. Se mișcau spațiile între aceleași linii temporale, era pe undeva, departe, o scurgere, veneau în întîmpinarea mea și mă conturau cu halo-ul lor rece. Părea un dans nebun, o explozie teribilă de forme, un scrișnet de planete ciocnite.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱
Pluteam parcă cu tot trupul meu chiruit de durere, deși vedeam picioarele lipite de piatră tare a încăperii și totuși eram nemișcat și mîinile strîngeau fanatic oul. Am început să strig ca un bezmetic, nimeni nu-mi vorbește, dar așa simțeam eu, să urlu, să scap din îmbrățișarea de fier care-mi troznește oasele, să-mi desfac mușchii și să le storc de energia care mă ținea încheștat și neputincios. Nici acum nu pot să-mi dau seama de ce am trecut în camera asta blestemată, de ce m-au vrăjit cuvintele tale dulci și armonios rostite. Poate pentru că sînt și eu un blestemat și mă potrivesc nesperat de bine cu ce faceți voi. Vedeam ca prin ceață, pleoapele se opriseră și ele în coborîrea lor lină peste retine. Timpul nu trecea atunci decît în imaginația mea. În secunde următoare mi-ai spus ceea ce trebuia să știu demult. Oul era trupul tău, voi erați altceva, dar totuși asemănători cu noi, erați forța în univers, forța ce ne călăuzise pe drumul cel bun. Tu erai o zeiță din vechime. Și eu făuream istoria cu voi.

Atunci mi-ai dat drumul, am deschis pumnul și imediat am simțit efectele transportului: „Deci așa, am gândit, așa vreți să scăpați de mine!”, mă cuprinsese furia, vedeam din nou acele umbre, acele forme stranii ca și atunci, prima dată... cînd am întregit cercul.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱
Tomul pe care îl deschid acum este amintirea vieții mele trecute sau viitoare?

Terminasem de săpat literele după câteva zile. Aveam mîinile pline de răni dar nu îmi mai păsa. Totul era să pot să aștept fără să-mi pierd mințile. Era perioada cînd pe cer începuseră să zboare obiecte strălucitoare și misterioase. Iar în jurul meu natura era sălbatică.

Domnul Weiseman - directorul comercial al rețelei new-yorkeze de magazine pentru copii - este preocupat de soarta jucărilor de pe Ganimede. Toate mărfurile provenite de acolo sînt de calitate superioară, dar după unele zvonuri, satelitul lui Jupiter este cuprins de o nestăpînită lăcomie și nu se exclude intențiile lor războinice. Nu s-au observat nici capsule cu baterii ascunse, nici culori toxice și cu toate acestea...

Weiseman se ridică, ieși din cabinet și se îndreaptă către clădirea izolată în care erau instalate laboratoarele de cercetări.

Copleșit de produse pe jumătate demontate, Pinario ridică ochii spre șeful care intrase, Leon Weiseman.

- Bine că ne vizitezi, spuse Pinario, cu respirația întretăiată. De cinci zile nu plecase de la servicii și această vizită nu prevestea nimic bun. Imbracă-ți mai bine costumul de protecție, nu merită să riști.

În ciuda primirii aparent cordială, fața lui Weiseman păstra o expresie aspră.

- Am venit în legătură cu jocul «Asaltul fortăreței», cel de șase dolari setul, îi explica Weiseman, pășind peste cutile nedesfăcute de diferite dimensiuni, forme și culori, care își așteptau rîndul pentru verificare și aprobare.

- A, soldății aceia de pe Ganimede, respiră ușurat Pinario.

În această privință, conștiința lui era curată; oricine știa pe dinafară instrucțiunile speciale supranumite «Influența Vătămătoare a Culturilor Dușmănoase asupra Populației Pașnice», capodoperă tipică a culmilor birocratismului. La nevoie se putea referi la acest foarte cunoscut document și la necesitatea de a fi vigilenți.

- M-am ocupat personal de ei, spuse ridicîndu-se pentru a-l întîmpina pe Weiseman, din cauza pericolului potențial pe care îl prezintă.

- Vreau să arunc și eu o privire, reluă Weiseman. A propos, sigur crezi în necesitatea prudenței sau este obișnuită obsesia a prudenței?

- Mă rog, prudența nu strică, zise Pinario. Mai ales cînd este vorba de lucruri pentru copii.

Pomiră spre interiorul încăperii. Priveliștea ce se desfășura sub ochii lui Weiseman îl obligă să se oprească. În mijlocul camerei, înconjurat de cele mai diverse jucării, îmbrăcat cît se poate de obișnuit stătea modelul din plastic al unui băiețel de cinci ani în mîrime naturală.

- M-am plictisit. Faceți altceva, spuse manechinul.

Tăcu un timp, după care spuse din nou:

- M-am plictisit. Faceți altceva.

Jucăriile, conduse de voce, se opreau și o luau de la început.

- Economisim timp, explica Pinario. Dacă am lucra după program lor și l-am executat în întregime, atunci am sta aici zilnic aproape 24 de ore.

În fruntea detașamentului de păpuși, soldății de pe Ganimede executau manevre complicate. La comanda manechinului figurinele se opreau, apoi începeau să se regrepeze.

- Înregistrați totuși pe peliculă? întrebă Weiseman.

- Desigur, răspunse Pinario.

Soldății, înalți de șase toli, erau făcuți din materiale plastice practic indestructibile, care făceau cinste industriei de pe Ganimede. Uniformele sintetice reprezentau în amestecul lor diverse armate de pe toți sateliții și planetele. Fortăreața, un bloc cenușiu de metal, amintea de o cetate străveche, cu ambrazuri, poduri suspendate și steaguri în culori vii fluturînd pe tumul central.

Cu șuierături dușmănoase fortăreața trăgea în atacanți. Proiectilele explodau în mijlocul soldăților, fără a-i afecta, aruncînd nori de fum.

- Se apără?! se miră Weiseman.

- Da, dar mai devreme sau mai tîrziu se pierde bătălia, spuse Pinario. Așa a fost concepută. Din punct de vedere psihologic fortăreața simbolizează lumea înconjurătoare. Duzina de soldăți, desigur,

înruchipează forțele copiilor care înving lumea înconjurătoare. Încercînd asaltul fortăreței, copilul verifică în ce măsură este pregătit să se confrunte cu realitatea. În cele din urmă copilul iese învingător, dar numai după ce a cheltuit mult timp, stăruință și răbdare. Pinario ridică din umeri. Așa se spune în instrucțiuni, completă el, întinzîndu-i o broșură subțirică.

- Și schema atacului se schimbă de fiecare dată? - se interesă Weiseman, răsfoind broșura.

- Îi urmărim deja de opt zile și soldății încă nu au repetat-o.

Atacanții înaintau prudent spre fortăreață. Pe zidul ei apărură dispozitivele de urmărire care se roteau nescăpînd adversarii din obiectiv. Soldații se aplecau și se ascundeau utilizînd cu îndemînare jucăriile împrăștiate.

- Se ascund folosind variațiile terenului, explică Pinario. De pildă, întîlnesc în drum o căsuță de păpuși, verificare pe care am făcut-o deja, și se ascund imediat înăuntru.

Pentru confirmarea celor spuse, luă o navă cosmică, a unei companii oarecare de pe Uranus și o scutură; din navă căzură doi soldăți.

- Și reușesc să cucerească fortăreața? întrebă Weiseman.

- Deocamdată o dată din nouă încercări. Au în spate un potențiomătrou cu ajutorul căruia se poate complica sau simplifica problema.

Trecură printre soldății ascunși și se aplecară deasupra fortăreței.

- Aici se găsește sursa de alimentare, o baterie obișnuită. De aici sînt conduși prin radio soldății,

Philip K. DICK

Jocul de-a războiul

- fragmente -

spuse Pinario.

Deschise un panou și-i arătă șefului său dispozitivul de comandă compus dintr-un set de bile informaționale. Înainte de începerea fiecărui atac cutia cu bile se agita și alicele se așezau într-o nouă combinație. În acest fel se ajungea la alternative aleatoare de comenzi, deoarece alicele erau în număr finit și schemele acțiunilor posibile erau în număr limitat.

- Ar trebui să verificăm toate combinațiile, conchise Pinario.

- Și nu s-ar putea grăbi acest lucru?

- Nu, pur și simplu trebuie așteptat. O mie de combinații pot decurge normal...

- Și la cea de o mie una, continuă Weiseman, se întorc cu nouăzeci de grade și se aruncă asupra celui mai apropiat om.

- Sau s-a-întîmpla ceva asemănător, dădu posomorît din cap Pinario. Blocul de alimentare se înlocuiește o dată la cinci ani. Dar dacă toată energia s-ar degaja într-o clipă...

- Continuați verificarea, ordonă Weiseman.

Schimbăru priviri semnificative și se uită din nou spre fortăreață. Soldății se furișau aproape lipiți de podea. Pe neașteptate, peretele fortăreței de dădu într-o parte facilitînd apariția unei guri de tun și soldății intrară în panică.

- N-am văzut niciodată așa ceva... mormăi Pinario.

Pe cîmpul de luptă căzu liniștea; totul încremenise. Apoi manechinul spuse:

- M-am plictisit. Faceți altceva.

Cuprînși de o neliniște instictivă cei doi prieteni observară cum soldății se ridicau și se regrupau.

După două zile, în biroul lui Weiseman năvăli șeful lui, Fowler, mic de statură, cu ochii bulbucați de minie.

- Ascultă, urlă el, cît timp vă trebuie să verificați jucăriile astea blestamate?! Vă dau termen pînă mîine!

Se întoarse brusc, dar Weiseman îl opri.

- Este un lucru foarte serios. Să mergem în laborator, am să vă arăt ceva.

Bodogănînd enervat, Fowler îl urmă.

- Nu aveți idee cîți bani au scos anumite firme din aceste vechituri, se agită el, apropiindu-se de ușă. Voi aveți aici doar cîteva tipuri, în timp ce pe lună depozitele crapă și navele stau, așteptînd aprobarea pentru import!

Pinario nu se vedea pe nicăieri și Weiseman folosi cheia sa.

În mijlocul camerei trona manechinul, iar în jurul lui dansau, săreau, trăgeau și trosneau nenumărate jucării. Fowler rămase cu gura căscată.

- Bănuiala ne-a trezit-o acest obiect, spuse Weiseman, aplecîndu-se deasupra fortăreței. Pe lîngă zidurile acestea se tirau soldății. Cum vedeți, doispereze soldății. Dacă ținem seama de rezervele de energie și de complexitatea instrucțiunilor de utilizare...

- Eu văd numai unsprezece, îl întrerupse Fowler pe neașteptate.

- Absurd, probabil unul s-a ascuns, se eschivă Weiseman.

- Nu, mister Fowler are dreptate, se auzi din spate un glas și cu o expresie stranie pe față își făcu apariția Pinario. L-am căutat. Un soldat a dispărut.

Se aștemu tăcerea.

- Probabil, l-a distrus fortăreața, spuse în sfîrșit Weiseman.

- Există o lege a conservării energiei, pară Pinario. Dacă l-ar fi distrus, cum spuneți, atunci ce a făcut cu resturile?

- Le-a transformat în energie, decretă cu fermitate Fowler, privind fortăreața și abandonînd soldății.

- Și noi ne-am gîndit la așa ceva, cînd am observat pierderea, spuse Pinario. Au fost cîntăriți cei unsprezece rămași și fortăreața. Greutatea lor totală coincide cu greutatea inițială, cînd erau toți. Așa fiind, atunci el este undeva aici.

Pinario arată spre fortăreață, care cu un tir precis, țîntea soldații culcați.

- Proiectanți înregistrările, spuse Weiseman.

- Ce? Pinario se tulbură și roși. Da, desigur.

Scoase din pieptul manechinului bobinele cu benzile video și cu mîinile tremurînde le introduse în proiector: atac după atac, soldății erau în ofensivă, în retragere, cădeau sub focul fortăreței, se ridicau, iar atacau...

- Stop! zise Weiseman.

Ultima parte o urmăriră din nou. Înregistrarea arăta clar cum spre baza fortăreței se furișau un soldățel. Exploziile proiectilelor îl ascuseră pentru o clipă vederii: cei unsprezece rămași, în acest moment se avîntară la atac. Soldatul apărură din norii de fum și se tiră înaintea. Atinse peretele fortăreței. În perete apărură o deschizătură. La început, soldățelul, care stătea înțins la pămînt, n-o observă. După un timp, aproape imperceptibil, pe fundalul șters al peretelui fortăreței, utilizînd arma ca pe o șurubelniță își desprinde capul, apoi o mină și ambele picioare. Părțile desfăcute le introduse în deschizătură. Cînd rămase doar mîna cu arma, și aceasta, se strecură orbește, ca un vierme, fușișindu-se în fortăreață dispărînd din vedere. Deschizătura se închise.

După o îndelungată tăcere Fowler rosti răgușit:

- Părinți, bineînțeles, vor bănui că soldățelul a fost aruncat pe undeva, pierdut sau distrus de copil. Încet, încet, vor rămîne tot mai puțini soldați, iar copilașul va fi pedepsit.

- Ce propuneți? întrebă Pinario.

- Continuați verificările, zise Fowler, și Weiseman dădu din cap în semn de aprobare. Urmăriți toate ciclurile și în nici un caz să nu rămînă nesupravegheate.

- De azi înainte se va găsi întotdeauna în această cameră o persoană de servicii, îl asigură Pinario.

- Și ar fi chiar mai bine, să rămînă numai ei singuri, îl sfătui Fowler.

«Ar trebui, la fel de bine să rămînem noi cu ei, se gîndi Weiseman. Cel puțin doi: Pinario și cu mine... Interesant, ce o mai fi făcut cu buciile soldățelului?»

Până la sfârșitul săptămânii, fortăreața a înghițit încă patru soldăți. Totuși, în aparență, ea nu se schimbă în nici un fel. Firește: transformările cantitative se produceau numai în interior. Iar pe dinafară totul era ca și până acum: asediatorii se așteptau, fortăreața se apăra, și așa la nesfârșit.

În acest timp de pe Ganimede soseau tipurile obișnuite de mărfuri pentru copii, care urmau să fie verificate.

«Ce ne mai așteaptă de această dată?» se întreba Weiseman.

Prima jucărie se dovedi relativ simplă: un costum de cowboy din epoca antică a Vestului American. Ca și în celelalte cazuri nu-și notă instrucțiunile. *Weiseman, de altfel, nu prea acorda atenție instrucțiunilor.*

Deschise cutia și scoase un costum nearătos de serie. «Nereușită imitație», gândi el. Materialul avea un aspect spongios și se întindea ușor.

- Nu înțeleg, îi spuse lui Pinario, nimeni nu va lua așa ceva.

- Îmbracă-te cu el, îi propuse Pinario. O să vezi că nu este chiar atât de simplu.

Fără să stea pe gânduri, Weiseman trase costumul pe el.

- Nu este periculos?

- Nu prea, eu l-am încercat deja. Ca să intre în acțiune, trebuie să-ți imaginezi ceva.

- Ce anume?

- Ce dorești.

Costumul, firește, îl făcu să se gîndească la cowboy, și Weiseman își închipui că este iar ca în copilărie, la ranch.

Drumul de piatră spartă o ținea de-a lungul cîmpului pe care oi negre, mișcîndu-și alene falcile, pășteau. Se opri lângă îngrăditura de sîmă ghimpată și stătea să privească oile. Oile pomiră să se miște încet în direcția colinei care se vedea în depărtare. La orizont se zăreau niște chiparoși. Pe cer un uliu bătea agitat din aripi, luă înălțime și începu să plutească în văzduh căutînd prada.

Weiseman privi împrejur. Nimic deosebit, doar cîmpul secătuit în întregime de oi. Lăcustele! Și-n drum, o broască rîioasă care se cufundase într-o băltoacă rămînîndu-i deasupra doar capul. Se aplecă, făcîndu-și curaj, să atingă capul plin de negi al broaștei și în acel moment o voce gravă de bărbat spuse:

- Cum te simți aici?

- Foarte bine! răspunse cu entuziasm Weiseman.

Respira adînc, umplîndu-și plămîinii cu mirosul înmiresmat al ierbilor.

- Cum se deosebește broasca de broscu?

- După pete!

- De ce? întrebă bărbatul, care stătea ceva mai în spate, în afara cîmpului său vizual.

- Pentru mine toate sînt broaște.

- Pot să-ți pun cîteva întrebări?

- Dă-ți drumul, aprobă Weiseman.

- Cîți ani ai?

Nimic mai simplu. Zece ani și patru luni, răspunse cu mîndrie Weiseman.

- Și unde te duci?

- Cum unde, în sat, la ranch-ul lui mister Gaylord. Tata ne duce acolo pe noi și pe mama, în toate zilele libere.

- Întoarce-te și privește-mă, ordonă necunoscutul. Mă cunoști?

Weiseman se întoarse în silă de la broasca pe jumătate scufundată și ridică privirea. În fața sa stătea un bărbat în toată firea, tras la față și cu nasul lung.

- Voi transportați butan, constată el. De la compania de gaze.

Privi în jur și - desigur, asta era! - văzu camionul.

- Tatăl meu spune că butanul este foarte scump, alții însă...

- Ia spune-mi, pentru curiozitatea mea, îl întrebă bărbatul, cum se cheamă această companie?

- Priviți acolo pe camion! Weiseman citi literele mari vopsite.

- Livrări de gaze. Pinario. Petaluma,

statul California. Dumneavoastră sînteți mister Pinario.

- Poți să juri că ai zece ani și că ești pe cîmp? - îl întrebă mister Pinario.

- Desigur!

Weiseman zări în depărtare pădurea și se hotărî să o cerceteze. Se plictisea să stea într-un loc și se legăna de pe un picior pe altul.

- La vedere, aruncă el, luînd-o din loc. Trebuie să mă duc undeva.

Începu să alerge, îndepărtîndu-se de plicticosul mister Pinario. Cu zgornot lăcustele își luară zborul în aceeași direcție. Înghițind spațiul, alerga din ce în ce mai repede.

- Leon, strigă Pinario, este absolut inutil! Oprește-te!

- Am treabă în pădurea aceea, îi strigă Weiseman din fugă.

Deodată ceva îl opri și îl aruncă într-o parte. Căzu în mîini; în aerul firibinte al zilei încremeni, materializîndu-se un perete neted.

- Nu ai ajuns la pădure, spuse din spate Pinario. Mai bine stai locului. Altfel te vei lovi de lucruri.

Weiseman își privi uimit mîinile înșingurate; căzînd se rănise...

Pinario smulse costumul de pe el.

- Greu de imaginat un joc mai puțin periculos. Cîteva minute și copilul pierde legătura cu realitatea. Uită-te la tine.

- Nu-i rău, reuși să spună cu un glas tremurat Weiseman. Costumul, după cît se pare, stimulează chiar și predispoziția existentă de evadare în copilărie. Știi, eu am avut întotdeauna o fantezie ascunsă, protectoare, legată de copilărie. Ea se referă la acea perioadă cînd noi locuim în pădure.

- Reține cum ai pus de acord imaginația cu elementele realității pe care ai prelungit-o în ea cît ai putut de mult. După un timp, ai fi găsit un mijloc să introduci în lumea aceea și pereții laboratorului, probabil, ca pereți ai hambarului.

- Eu... deja vedeam vechea unitărie, unde fermierii aduceau laptele, recunosc Weiseman.

- Încă puțin, și...

«Dacă au asemenea influență asupra unui adult, gîndi Weiseman, îmi închipui ce s-ar întîmpla cu cei mici...»

- Ei bine, continuăm? Cum te simți? Putem și să amînăm.

- Normal... răspunse Weiseman și începu să deschidă o nouă cutie.

- Seamănă foarte bine cu un «Monopol», zise Pinario. Se numește «Afacerea».

Jocul era alcătuit dintr-o coală de carton, bani de hîrtie, două zaruri, jetoane și acțiuni.

- Evident, scopul, obținerea acțiunilor - *presupuse Pinario, negăsindu-și timp să se uite în instrucțiuni.* Hai, să-l chemăm și pe Fowler: sînt necesari cel puțin trei jucători.

Curînd se așezară în jurul mesei în mijlocul căreia era așezată tabla de joc.

- Banii se împart în părți egale, și totul începe în condiții egale, explică Pinario. În cursul jocului poți să te îmbogățești sau să te ruinezi. Important este să strîngi cît mai multe proprietăți, care se pot dobîndi prin diferite afaceri comerciale.

Proprietățile erau puse în evidență de micile și strălucitoarele machete din mase plastice, cunoscutele căsuțe și hoteluri ale vechiului joc «Monopol».

Dădeau cu zarurile, mutau pe tabla de joc jetoanele, se tocneau, cumpărau proprietățile, plăteau unul altuia impozite și amenzi, stăteau un anumit timp condiționați de numărul de intrare în «carantină»... *Iar, în spatele lor, șapte soldăți asaltau cu îndîjire fortăreața.*

- M-am plictisit, - spunea manechinul. - Mai faceți și altceva.

Soldății se regrupau și iarăși înaintau furișîndu-se tot mai aproape și mai aproape de fortăreață.

- Interesant, mult timp ne va mai călca pe nervi această năzbîtie?

Weiseman nu se simțea în apele sale.

- Cine știe...

Pinario nu ridica ochii din jetoanele roșii-aurii, decît ca să se tocmească cu Fowler.

- Asta mi-ar prinde bine, spuse el, mine de uraniu pe Pluton... Cîte din ele doriți?

- Avantajos lucru, mormăi Fowler, cercetîndu-și acțiunile rămase. E posibil să cădem la învoială.

«Cum să mă concentrez la joc, gîndea Weiseman, cînd această năzbîtie se apropie... Dumnezeu știe de ce? Oare către ce tînde... spre masa critică...»

- O secundă, - spuse el încet. Oricum, s-ar putea ca fortăreața... să se dovedească un reactor?

- Ce fel de reactor? - întreba Fowler cu aer distrat, absorbit de studierea acțiunilor sale.

- Dar vă distrag de la joc! - exclamă cu ciudă Weiseman.

- Interesantă idee, aprobă clătînd din cap Pinario. Fortăreața singură din bucățele, construiește o bombă atomică. Și astfel pînă la acumularea. Tăcu. Hai să nu ne mai gîndim la asta. În ea nu există nici un fel de elemente periculoase. Una peste alta, bateria se schimbă la cinci ani și pe deasupra să nu uităm uzura dispozitivului de conducere prin radio. Din toate acestea nu se poate realiza un reactor nuclear.

- Cred, spuse Weiseman, că mult mai periculos este să ducem această năzdrăvănie mai departe.

După ce făcuse cunoștință cu costumul de cowboy, considerația lui pentru firmele de pe Ganimede cunoscuse o creștere însemnată. Dar costumul, se pare, era o jucărie nevinovată în comparație cu această fortăreață...

- *Au mai rămas doar șase,* le comunică Fowler aruncînd o privire peste umăr.

Weiseman și Pinario săriră în picioare. Fowler avea dreptate. *Din duzina inițială de soldăți rămăsese numai jumătate.* Fortăreața înghițise încă unul.

- Să apelăm la geniștii din Ministerul Apărării, hotărî Weiseman. Să verifice și ei. Chestiunea deja depășește competența noastră. Se întoarse către șeful său. Dumneavoastră nu credeți?

- Să terminăm mai înții jocul, zise Fowler.

- De ce?

- Trebuie să mă conving! Este clar că îi plăcea și dorea să ducă jocul pînă la capăt. Ce-mi dați pentru acțiunile minelor de uraniu de pe Pluton? Sînt gata să ascult ofertele voastre.

Începu să se tîrguiască cu Pinario și în cele din urmă încheiară afacerea. După o oră devenise clar că Fowler își strîvea partenerii. El deținea cinci întreprinderi miniere, două companii pentru producerea maselor plastice, monopolul produselor alimentare, șapte magazine de desfacere cu amănuntul și, bineînțeles, pusese mîna pe aproape toți banii.

- Eu renunț, anunță Pinario. Îi rămăsese un mănunchi jalnic de cîteva acțiuni neînsemnate. - Cine vrea să cumpere?

Investind ultimii bani, Weiseman cumpără acțiunile și rămase să joace de unul singur împotriva lui Fowler. Două aruncări de zaruri îi permisă să-și mărească puțin modesta avere. În el se trezi interesul pentru joc.

- *La copii se vor forma deprinderi sănătoase privind realitățile economice. Jocul îi pregătește pentru intrarea în lumea celor mari.*

Dar, după cîteva minute, jetonul său ajunsese în pătratul care indica o proprietate scumpă a lui Fowler și amendă îi înghiți toate economiile. Fu obligat să-și ia rămas bun de la două pachete de acțiuni: sfîrșitul nu era departe.

- Știi Leon, eu sînt dispus să accept - spuse Pinario, studiînd desfășurarea următorului atac. Această fortăreață se poate dovedi în final o bombă. O asemenea stație de primire... lată s-a terminat construirea ei, și acum trimișii de pe Ganimede descarcă puternice impulsuri de energie.

- Așa ceva poate fi posibil? - se interesă Fowler, așezînd banii în ordine după valoare.

- Cine știe de ce sînt în stare? zise Pinario. Se învîrtea în cerc țînîndu-și mîinile în buzunare. Ați terminat?

- Aproape, răspunse Weiseman.

-Problema este, continuă Pinario, că au rămas numai cinci soldați. Procesul se accelerează. Dacă pentru primul a durat o săptămână, pentru al șaptelea a trebuit o oră. Să nu vă mirați, dacă peste două ore nu va mai rămâne nici unul.

- Noi am terminat, comunică Fowler. Tocmai dobândise ultimele acțiuni și își așează în seif ultimul dolar.

Weiseman se ridică de la masă.

- O să chem un expert. În ceea ce privește jocul de față aceasta este o copie a vechiului nostru "Monopol". Nimic original.

- Ei, desigur, nu știu că avem acest joc sub altă denumire, se amestecă în discuție Fowler.

Legaliză documentele, aprobând importul și vânzarea jocului "Afacerea" și anunțară pe en-grosiști.

Weiseman sună din birou la Ministerul Apărării și își exprimă cererea.

- Specialistul pleacă imediat, spuse fără să se grăbească, un glas la celălalt capăt al firului. Până la sosirea lui să nu vă atingeți de nimic.

Weiseman lăsa jos receptorul, simțind în mod acut neputința și inutilitatea sa. Ei nu puteau să înțeleagă acest joc; acum aceasta ieșise de sub controlul lor.

Expertul se dovedi a fi un tânăr angajat cu părul tuns scurt, fără nici un fel de îmbrăcăminte de protecție. El lăsa jos trusa cu instrumente și zimbi prietenos.

- Primul meu sfat, zise el privind fortăreața este să decuplați bateria. Sau dacă vreți, putem aștepta sfârșitul ciclului și atunci, înaintea să se declanșeze orice reacție, să decuplăm bateria. Cu alte cuvinte, putem permite ultimelor elemente mobile să intre în fortăreață. Când ultimul dintre ei va pătrunde în interior, decuplăm cablul, o deschidem și vedem ce se întâmplă acolo.

- Nu este periculos? - întrebă Weiseman.

- Presupun că da, aprobă dînd din cap expertul. Aparatele nu înregistrează nici un fel de urme de radioactivitate.

Scoase un clește de tăiat sîrmă și îl puse pe podea lîngă fortăreață.

Rămaseră trei soldați.

- Nu mai durează mult, zise tînărul cu însoțitor.

Trecură cinsprezece minute. Un soldat se apropie tîrîș de baza fortăreței, își desprînsese capul, o mîna, picioarele, corpul și pe rînd le ascunse în deschizătura care se formase.

- Doi, comentă Fowler.

După zece minute încă un soldat îl urmă pe ceilalți.

- Dar... - interveni răgușit Pinario. Cei patru schimbă priviri neliniștite.

Spre fortăreață se furîșa ultimul soldat. Către el se îndrepta focul tuturor armelor, dar el se țira cu încăpăținare înainte.

- Din punct de vedere statistic, de astă dată trebuie să dureze mai puțin timp. În liniștea încordată, vocea lui Weiseman răsună voit tare. Deoarece cu cît rămîn mai puțini soldați, cu atît îi este mai ușor să se apere. La început dezmembrarea ar fi putut să aibă loc des. Apoi tot mai rar și la sfîrșit ultimul soldat...

- Mai încet, spuse calm expertul, vă rog!

Ultimul din cei doisprezece soldați ajunse la baza fortăreței și, ca și predecesorii săi, începu să se dezmembreze.

- Pregătește-ți cleștele, mormăi Pinario.

Soldatul dispăru bucătică cu bucătică în fortăreață. Deschizătura se închise. Din interior se auzi un firîit care creștea.

- Pentru Dumnezeu, mai repede! exclamă Fowler.

Expertul întinse mîna și atinse cu cleștele anodul bateriei. Sărită scînteii și expertul se trase involuntar înapoi, cleștele căzu pe podea.

- Sigur, se bilbiu el, am fost curentat!

- Ați atins corpul bateriei. Pinario enervat luă cleștele, se așază în genunchi și se aplecă peste baterie. Poate mult mai bine ar fi totuși cu o batistă - mormăi el lăsînd cleștele și căutînd în buzunar.

Cine vrea să-și înfășoare mîinile? Eu m-am lovit. Cine știe cîți volți...

- Dă încoace! Ceru Weiseman, smulgîndu-i cleștele.

Îl împinse pe Pinario și strînse în fălcile cleștelui cablul de alimentare.

- Prea tîrziu, spuse liniștit Fowler.

Weiseman de-abia înțelegea cuvintele șefului său, în cap percepea un sunet monoton. Își astupă urechile cu mîinile încercînd zadarnic să înăbușe zgomotul. Se pare că fortăreața comunică direct cu creierul.

"Au lungit-o prea mult..."

În creier auzi o voce:

- Te felicit. Forța ta spirituală a cîștigat.

Weiseman avea un sentiment de satisfacție, era mîndru că ajunsese la capăt.

- Îți vine foarte greu, continuă vocea, oricare altul s-ar fi prăbușit inevitabil.

Acum Weiseman înțelesese că totul era în regulă. Ei s-au înșelat.

- Ceea ce faci acum, ai putea să faci toată viața, îi comunică vocea. Și întotdeauna îți vei învinge adversarii. Răbdarea și perseverența îți aduc victoria. În această lume nu este atît de greu să trăiești pînă la sfîrșitul sfîrșitului.

"Nu, gîndi cu ironie Weiseman, nu este greu"

- Te înconjoară numai oameni mediocri, îl liniștea vocea. Pentru asta, cu toate că ești singur, cu toate că ești împotriva tuturor, să nu te temi de nimic. Așteaptă momentul și nu te neliniști.

- Nu voi fi, spuse cu glas tare Weiseman.

Țîrîrit încetă. Vocea tăcu.

- Asta-i tot, zise după o pauză Fowler.

- Cum se arată și în instrucțiuni, este un joc psihoterapeutic, anunță Weiseman. El aduce copilului încredere în forțele sale. Dezmembrarea soldaților, zimbi el satisfăcut, face ca în final separarea dintre el și mediul înconjurător să-i unească pentru atingerea aceluiași scop. Copilul se contopește cu lumea și în acest fel o cucerește.

- Înseamnă că acest joc este inofensiv, spuse Fowler.

- Și toată munca în zadar - bombăni Pinario. Vă rog să mă scuzați, că v-am deranjat degeaba, se adresă el expertului.

Fortăreața își deschise larg porțile și din ea, mărșăluind ieșiră doisprezece soldați întregi și nevătămați. Ciclul se încheiase, totul se reluă.

Pe neașteptate Weiseman se agita.

- Eu nu o pun în circulație!

- Ce, se minună Pinario, de ce?

- Nu am încredere în ea. Pentru că face acest joc peste măsură de complicat.

- Explică-te, ceru Fowler.

- Nu este nimic de explicat, zise Weiseman. În fața noastră este o construcție ingenioasă și complicată. Aici cred că se ascunde ceva, deși noi deocamdată...

- Rămîn la punctul tău de vedere, Leon, hotărî Fowler. Dacă ai dubii o aminăm. Mai bine să fim siguri.

- Se poate să greșesc, gîndi cu voce tare Weiseman, dar nu-mi dă pace un gînd: de ce au contruit-o așa? După mine încă nu am înțeles totul.

- Și costumul de cowboy, reaminti, Pinario, nici acesta nu trebuie încă aprobat.

- Numai jocul, spuse Weiseman. "Afacerea" sau cam așa ceva.

Aplecîndu-se, urmări încercarea soldaților de a lua cu asalt fortăreața. Explozii, valuri de fum atacuri, repieri...

- La ce te gîndești? întrebă Pinario.

- Ar putea fi, aceste manevre destinate distragerii atenției? - rosti Weiseman. Ne aruncă o chestie suspectă, ca să ne ocupăm numai de ea și să nu băgăm în seamă altceva.

- Acest, așa zis, sprijin, are menirea să ne distragă atenția. În acest timp adevăratele evenimente se produc undeva în alt loc, lată de ce este atît de complicat. Ei au mizat pe faptul că o să începem să-i suspectăm. Din această cauză au și construit-o.

Puse piciorul în fața soldaților, iar aceștia se adăpostiră imediat după tocni, ascunzîndu-se de dispozitivele de umănire ale fortăreței.

- S-ar putea să fie ceva chiar sub ochii noștri, se pronunță chinuit Fowler, dar nu observăm acest ceva.

- Da... Într-un fel sau altul, recunosc Weis-

man.

Luă un scaun și se așază cît mai bine, pregătindu-se pentru o lungă așteptare. La ora șase seara Joe Hawke, directorul comercial al rețelei de magazine new-yorkeze pentru copii, opri mașina în fața casei, coborî și urcă treptele de la intrare. Ținea la subțioară o cutie mare, plată, o noutate luată cu împrumut.

- Ei! - țipară, îndată ce-l văzură, copii, Bobby și Laura. Ne-ai adus ceva, pap?!

- Se agățară de el, de ambele părți, împiedîndu-l să meargă. Soția lasă jos ziarul și ridică privirea.

- Ce joc au mai descoperit pentru voi!... - declară fericit Hawke. Nu văzuse nimic rău că își însușise unul din noile modele. De cîteva săptămîni tot suna la telefon să obțină aprobarea Biroului de standardizare a importurilor, și cu toate eforturile sale ei au aprobat doar unul din trei.

- Iar faci abuzuri!

Nu-i plăcea, că el lua fără să plătească noile jocuri.

- Avem cu mile, o liniște Hawke. Sînt înghesuite peste tot. N-o să bage nimeni de seamă.

În timpul mesei copii au studiat cu atenție instrucțiunile jocului.

- La masă nu se citește, spuse dezaprobator doamna Hawke. Așezat în fotoliu Joe Hawke, povestea despre evenimentele zilei.

- ...Și după atîta timp ce hotărîsc? Să dea "OK" numai pentru un amărît de joc! Norocul nostru că știm să tragem foloase din orice, "Atacul Fortăreței" - iată un lucru serios. S-ar fi vîndut imediat. Dar, se pare, că s-a împotmolit acolo pentru mult timp.

Își fuma țigara și starea de fericire îl moleși făcîndu-l să se bucure de liniștea căminului, de prezența soției și a copiilor.

- Pap, vrei să te joci? Aici spune că este cu atît mai bine cu cît sînt mai mulți jucători.

- Desigur, acceptă cu plăcere Joe Hawke.

După ce soția strînse masa, întinseră tabla de joc, scoaseră jetoanele, taloanele și împărțiră banii. Hawke fu absorbit de joc foarte repede. Îl năpădiră amintirile din copilărie, juca cu entuziasm și patimă, cîștigînd acțiuni cu mare originalitate și ingeniozitate, pînă cînd, în sfîrșit, puse stăpînire aproape pe tot.

Joe Hawke răsuflă cu satisfacție și se lăsa pe spate rezemîndu-se de spătarul scaunului.

- Asta-i, spuse copiilor ascunzîndu-și cu greu mulțumirea. Mă tem, că am fost avantajat. Știu un joc asemănător. Obținînd pe tabla de joc bunuri imobiliare avea un sentiment de măreție. Trebuie să mă scuzați pentru rapiditatea cu care am cîștigat.

- Dar nu ai cîștigat! - exclamă fiica lui.

- Tu ai pierdut, zise fiul.

- Ce?!

- Jucătorul, care rămîne cu numărul cel mai mare de acțiuni, pierde, explică Laura. Ea îi arătă instrucțiunile. Vezi? Scopul - să scape de acțiunile sale. Pap, n-ai fost atent.

- La dracu, o lungi dezamăgit Hawke. Mulțumirea lui se evaporase. Nu are nici un sens.

- Noi jucăm pînă la sfîrșit, zise Bobby. - Să vedem, cine cîștiga.

Ridicîndu-se de la masă Joe Hawke mormăi cu dispreț:

- Nu înțeleg. Ce rost are jocul, în care cîștigătorul nu se alege cu nimic?

Banii și acțiunile treceau din mîna în mîna, agitația creștea. Cînd jocul intra în faza finală, copii se războiau cu o extatică înstrăinare.

"Ei nu au jucat "Monopol", - își spuse Hawke. Să fie un joc atît de bizar și să nu li se pară suspect."

Oricum, copii au căpătat o mare distracție; probabil că jocul se vinde ca pîinea caldă și este lucrul cel mai important. Băiatul și fetița învățaseră de-acum să renunțe la avantajele personale; cu mîinile tremurînde, își treceau unul altuia bani, se descotoroseau de acțiuni, bunuri imobiliare, refuzau, uitînd de sine, dobîndirea de lucruri și sporirea capitalului.

Ridicîndu-și ochii albaștri, Laura spuse cu entuziasm:

- Este jocul cel mai instructiv din toate jocurile care le-ai adus acasă.

Traducerea Ioan CRISTEA

Isaac ASIMOV

Procedeu Holmes — Ginscart

Pe Myron Ginscart nu l-am văzut niciodată modest. De fapt, de ce ar fi fost? Mike - așa îi spunem cu toții, Mike deși este Dr. Ginscart, laureatul premiului Nobel - este un produs tipic al secolului douăzeci și unu. Este încrezător în forțele sale, așa cum sintem cu toții, și are de ce să fie. Cunoaște valoarea omeniilor, a societății și, în mare măsură, chiar pe a lui.

S-a născut la 1 ianuarie 2001, așa că este de o vîrstă cu secolul. Eu sînt cu zece ani mai tînăr și tot atît de îndepărtat de secolul douăzeci.

- Mda, o repet din cînd în cînd. Toți tinerii au pasiunile lor, iar a mea era un fel de curiozitate despre istoria omeniilor, despre puținul care se cunoaște și trebuie cunoscut. Dar eram curios. Mike m-a salvat din acele momente.

- Nu te jucă, spunea el, fixînd fetele care treceau spre slujbă, îmbrăcate în bikini, și aplecîndu-se la răstimpuri, ca să aprecieze în mod judicios materialul, nu te juca cu trecutul. A! Istoria antică nu-i rea, nici cea medievală, dar cînd ajungi la nașterea tehnologiei trebuie s-o lași moartă. De acolo începe: mîndrie și perversiune. Ești un om din veacul douăzeci și unu. Fii liber! Respiră adînc aerul curat. Face minuni. Uită-te ce face pentru fata aceea din stînga ta. Era perfect adevărat. Respirația ei adîncă era superbă. Ah, ce zile mărețe erau acelea, cînd știința pulsa și noi doi eram tineri, liberi și gata să tragem lumea de coadă.

Mike era sigur că va face un lucru deosebit pentru știință, iar eu simțeam la fel. Era visul măreț al tuturor în veacul tînăr și glorios. Parcă o voce teribilă ne striga: „Înainte! Înainte! Nu priviți înapoi!”

Atitudinea aceasta o copiasem de la Paul Derrick, înțeleptul Californiei. E mort acum, dar a fost un om mare la timpul lui și merită să fie pomenit alături de numele meu. I-am fost student și trebuie să recunosc că mi-a fost greu. În liceu, alesesem cu grijă acele cursuri care aveau cea mai puțină matematică și cele mai multe fete, ajungînd să brodez cu un talent surprinzător înșă, trebuie să admit, eram slab la fizică. După considerabile reflecții, mi-am dat seama că brodatul nu mă va ajuta să aduc ceva nou în tehnologia secolului douăzeci și unu. Cererea pentru îmbunătățirea brodatului era redusă și-mi era clar că nu puteam ajunge în felul acesta la premiul Nobel. Așa încît, am sărutat de adio fetele și m-am alăturat seminarelui lui Derrick. La început înțelegeam puțin, dar am făcut tot posibilul să pun întrebări cu scopul de a-l ajuta pe Derrick să-și demonstreze strălucirea, și în consecință am fost rapid avansat ca șef al clasei. Tot eu am fost și ocazia celei mai mari descoperiri a lui Derrick.

Fuma tot timpul. Era un fumător inveterat și mîndru de asta, își scotea țigara din gură și o privea cu dragoste. Erau țigări dintr-acelea cu nuduri de fete imprimate pe foia albă; dintotdeauna o pasiune a savanților.

- Imaginați-vă, ne spunea el în faimosul său curs despre Conceptele Tehnologice ale secolului douăzeci și unu, cu cît am depășit Vremurile Negre, fie numai și în privința țigărilor! Din ceea ce-a ajuns pînă la noi, știm că în acel rău famat veac douăzeci, țigările erau o sursă de boli și de poluare a aerului. Evident, amănuntele nu sînt cunoscute și nu cred că cineva se va deranja să le afle. Pe cînd acum, o țigară eliberează în atmosferă ingrediente purificatoare,

răspîndește o aromă plăcută și întărește sănătatea fumătorului. De fapt, n-are decît un singur neajuns. Bineînțeles, știm cu toți la ce se referea. Îl văzusem deseori pe Derrick cu o buză bășicată, iar în ziua aceea avea o bășică proaspătă. Într-un fel, îi deforma vorbirea. Ca orice savant și gînditor, era distras cu ușurință de fetele care treceau, și în astfel de ocazii își introducea țigara cu capătul greșit între buze. Inhală adînc și țigara se aprindea spontan, cu partea aprinsă în gură. Nici nu mai tîin mîntre cîți profesori celebri am văzut în zilele acelea întrerupîndu-și convorbirea intimă cu vreo secretară și scoțînd un urlat, în timp ce o altă bășică apărea pe buză sau pe limbă. Într-o astfel de ocazie, am rostit ironic:

- Professore Derrick, de ce nu scoateți capătul-igni înainte de a pune țigara în gură?

Era o răutate blîndă și, dacă îmi amintesc exact, am fost singurul care a rîs. Deși, imaginea sugerată de remarca mea era foarte amuzantă. Imaginați-vă o țigară fără capătul-igni! Cum ar fi putut s-o fumeze?

- De ce nu? Își îngustă ochii Derrick. Priviți!

Scoase o țigară în fața clasei, o privi atent - erau specialitățile lui, cu fete în culori naturale, și rupse capătul-igni. Îl ridică între două degete ale mîinii stîngi și repetă:

- Priviți!

Puse restul țigării în gură. Un fior ne cuprinsese pe toți, văzînd din poziția fetei că, în mod deliberat, introdusese țigara cu capătul greșit în gură. Inhală adînc și, evident, nu se întîmplă nimic.

- Țigara care nu dă arsuri, spuse el.

- Dar n-o puteți aprinde, am intervenit eu.

- Oare? făcu Derrick și, zîmbind, lipi capătul-igni de țigară.

Ne-am ținut respirația cu toții. Era într-adevăr o scîlpire de geniu, căci capătul-igni avea să aprindă acum acea parte a țigării care nu se găsea în gură.

Derrick inhală adînc și capătul-igni se aprinsese, aprinzînd vîrfurile țigării... și buricele degetelor sale. Cu un urlat, îl azvîrlî și desigur clasa izbucni în rîs, de data asta un rîs plin de ușurare.

A fost un ghinion uriaș pentru mine. Deoarece eu sugerasem mizerabila demonstrație, am fost eliminat pentru totdeauna de la curs. Evident, a fost ceva neloial, deoarece datorită mie a putut Derrick cîștiga premiul Nobel, deși nici unul dintre noi nu ne-am dat seama atunci.

Vedeți, hohotele de rîs l-au ambiționat pe Derrick. Era hotărît să rezolve problema țigărilor-fără-arsuri. Pentru asta și-a aplecat mîntea lui uriașă asupra problemei, reducînd la cinci săptămîni numărul serilor petrecute cu fete - lucru nemaiauzit la un savant, deși el era un ascet notoriu.

În mai puțin de un an, a găsit răspunsul. Evident, acum cînd s-a terminat, pare un lucru banal, dar vă asigur că în momentul acela a uluit lumea științei. Toată chestia era să separi capătul-igni de țigară și apoi să utilizezi un mijloc sigur cu care să poți manevra capătul-igni. Luni de zile, Derrick a experimentat cu diverse mărimi și forme de minere.

În cele din urmă s-a hotărît asupra unui băș subțire de lemn ca fiind ideal pentru scopul urmărit. Deoarece era dificil să menții în echilibru capătul-igni pe băș, el a înlăturat tutunul și hîrtia și-a folosit chimicalele cu care fuseseră impregnate. Aceste chimicale le-a aplicat pe vîrfurile beșorului. A pierdut mult timp la început, încercînd să scobească bățul așa încît să se poată aspira sau sufla aer prin el, pentru a aprinde substanțele chimice. Focul rezultat putea atunci să fie aplicat țigării. Totuși, asta reînvia problema inițială. Dacă cineva ținea capătul greșit al țigării în mîna?

Derrick a avut atunci ideea genială. Ajungea doar să crești temperatura chimicalelor prin frecare, deplasînd capătul bățului pe o suprafață aspră. Lucrul acesta era absolut lipsit de riscuri deoarece dacă în timp ce sărutai, pîrîntește, pe buze o studentă - eveniment specific vieții oricărui savant - frecai capătul greșit al bățului de o suprafață aspră, nu se întîmpla nimic. Era un mecanism absolut sigur.

Descoperirea a zguduit lumea. Cine, în ziua de astăzi, nu are asupra lui pachetul de așchii-igni, care pot fi întotdeauna aprinse fără riscuri, astfel încît ziua buzelor bășicate e dusă pe vecie? Evident, această invenție nu valorează nici cît un chibrit pe lîngă celelalte uriașe descoperiri ale acestui secol; de aceea s-a și sugerat ca așchiile igni să fie numite „chibrituri”. În momentul de față, denumirea cîștigă teren.

Aprorape imediat, în aplauzele întregii lumi, Derrick a primit premiul Nobel pentru fizică.

M-am reîntors atunci și am încercat să mă reînscriu la cursul lui, explicînd că fără mine n-ar fi obținut niciodată premiul Nobel. M-a dat afară cu cuvinte grele, amenințînd să-mi bage o așchie-igni sub nas. După aceea, singura mea ambiție a fost să cîștig și eu un premiu Nobel, care să întunece descoperirea lui Derrick. Eu, John Holmes, aveam să-i arăt ce pot.

Dar cum? Cum?

Am reușit să obțin o bursă în Anglia, în scopul de-a studia ajururile din Lancashire, dar odată ajuns acolo am tras toate sforile să ajung la Cambridge, cu faimoasele sale studențe și celebrul Institut Tehnologic Chumley-Maudlin.

Studentele erau prietenoase și exotice, și am petrecut multe seri ajutându-le să-și strângă corsetele. Mulți dintre savanții de la Cambridge erau șocați de drumul inutil pe care-l apucasem și încercară să mă aducă la calea dreaptă a ajururilor, însă eu am urmat bătrîna Prima Lege a Cercetării Științifice: „Ce ciștig am eu de aici?” și-am rămas ferm pe poziție.

Totuși, Mike Ginscart, urmărindu-mă adeseori la lucru, a prins repede secretele meseriei și mi s-a alăturat.

- Ți-ai talentul meu, zicea el cu o încântătoare lipsă de modestie. Am aptitudini înăscute în direcția asta.

Era omul meu! În clipa aceea mi-am dat seama că el mă va duce la premiul Nobel. Rămînea doar să ne alegem domeniul care să ne convină. Timp de un an, asocierea noastră n-a descoperit nimic, cu excepția a una sau două brunete focoase; apoi, într-o bună zi, i-am spus într-o doară:

- Acum îmi dau seama, Mike, că ochii tăi sînt extraordinar de limpezi. Ești singurul din universitate care n-are ochii injectați.

- E simplu, mi-a răspuns el. Nu mă uit niciodată la microfilme. Sînt o pacoste.

- Da?

- Nu ți-am spus niciodată? O expresie încruntată îi apărui pe chip și se strîmba dureros. În mod clar, activasem o amintire greu de suportat. Priveam odată un microfilm, continuă el, și eram, bineînțeles, cu capul complet introdus în vizor. În timpul ăsta a trecut o fată nemaipomenită - care cîștigase în ultimii doi ani titlul de Miss - iar eu n-am văzut-o. Mai tîrziu, mi-a povestit Tancred Hull, ginecologul... Ticălosul a petrecut trei nopți cu ea, explicîndu-i că-i face un control fizic general. Avea și fotografii drept dovezi și-a stîrnit senzație în Cambridge. Buzele lui Mike tremurau.

- De atunci, reluă el cu o voce stinsă, suferindă, n-am putut să mă mai uit la un microfilm.

Era să leșin de inspirația care îmi venise. Mike, am rostit eu, n-ar putea exista un mod în care microfilmele să fie vizionate mai simplu? Filmele sînt acoperite cu tipăritură microscopică. Tipăritura trebuie mărită pentru a o citi. Asta înseamnă să stai aplecat peste un ecran imobil, sau să-ți introduci capul în vizor. Dar..., și abia puteam vorbi de surescitare, ce-ar fi dacă materialul de pe film ar fi mărit într-atît încît să poată fi văzut cu ochiul liber, iar apoi s-ar fotografia textul mărit? Ai putea purta fotografia cu tine și să te uiți la ea cînd dorești. În felul ăsta, dacă o fată ar trece pe lîngă tine, ți-ar lua numai o clipă să ridici capul. Fotografia nu se compară cu vizorul!

- Hmm, făcu Mike gînditor. Aproape că-i puteam vedea mintea sa uriașă analizînd fiecare aspect al subiectului. Într-adevăr, încuviință, ai putea scăpa de obsesia fetelor pierdute și, ca un aspect secundar, ar preveni congestionarea ochilor. Ah, dar stai puțin, tot ce ai avea ar fi cinci-șase sute de cuvinte pe care ai izbuti să le parcurgi în mai puțin de o zi. Și apoi?

Era fascinant să-l vezi cum depistează imediat slăbiciunea ideii. Pentru un moment am rămas blocat. Nu mă gîndisem la asta. După aceea am rostit:

- Poate că se pot face serii de fotografii, pe care să le ții apoi în succesiune. Evident ar fi mai dificil de transportat. Să vedem...

Creierul lui Mike continua să funcționeze. Se lăsă pe spate în scaun, închise ochii, se îndreptă brusc și privi de jur împrejur ca să se asigure că nu era nici o fată în preajmă, apoi închise ochii la loc.

- Nu există îndoială, reluă el, că fotografierea și mărirea sînt posibile. Dacă un întreg microfilm e fotografiat și mărit atît cît să poată fi citit cu ochiul liber, seria de fotografii rezultate ar acoperi o suprafață de...

Aici își scoase faimosul calculator de buzunar, proiectat de el însuși, al cărui ecran etala, în momentele de pauză, o blondă planturoasă. Lucra atent:

- ... o suprafață de cel puțin cincizeci de metri pătrați. Ar trebui să folosim o foaie de cinci metri pe zece și să te tîrști pe ea.

- Ar fi posibil, am murmurat eu.

- Lipsit de demnitate pentru un savant, decît dacă, bineînțeles, nu explică ceva unei studențe. Și chiar atunci, ea ar putea fi interesată să citească cele arătate și asta ar strica totul.

Aici ne dăduse gata pe amîndoi. Simțeam că era rost de un material pentru premiul Nobel. Filmele aveau calitatea compactizării, dar asta era tot. Ah, dacă ai fi putut împături o coală de hîrtie de cinci metri pe zece! Nu ți-ar mai fi trebuit echipament electronic ca s-o parcurgi. Ai fi putut citi orice doreai din ea. Puteai merge înainte și înapoi fără să mai manipulezi comenzi. Ajungea doar să-ți miști ochii. Ideea era teribil de incitantă. Avansul tehnologic rezultat din folosirea mușchilor oculari

în locul echipamentului costisitor era enorm. Mike demonstrează imediat că privitul înainte și înapoi pe o coală de hîrtie dezvoltă mușchii oculari și înzestrează un savant mai bine în importanța sarcină de-a observa parada feminină. Rămînea doar de găsit mijlocul cel mai bun de-a face transportabilă o coală uriașă de hîrtie.

Pentru a învăța tehnicile de pliat, am urmat un curs de topologie și am petrecut multe seri cu vreo prietenă încercînd să descoperim alte căi de împăturit. Începeam din capetele opuse ale colii de hîrtie și, pe măsură ce împătuream, ne apropiam mai mult și tot mai mult, pînă cînd ajungeam față în față, gîfîind și transpirînd de epuizarea fizică și mintală. Rezultatele erau extraordinar de excitante, însă împăturitul nu era prea bun. Cum regretam că nu studiasem prea mult matematica! Am ajuns să mă iau pînă și de Prunella Plug, menajera noastră, care împăturea cearceafurile de la pat cu aplomb și demnitate. Totuși, n-a vrut să-mi destăinuiească secretul. Aș fi putut să-i spun ce voiam de fapt cu pliatul, dar nu doream s-o las să afle. Voiam să împart premiul Nobel cu cîți mai puțini oameni. Faimoasa frază a marelui savant Lordul Clinchmore: „Să știi că nu mă ocup de știință din motive de sănătate”, îmi răsuna în minte.

Într-o dimineață am crezut că aveam ideea. Ah, cît de ațîțat eram! Trebuia să-l găsesc pe Mike, pentru că doar ascuțitul lui spirit analitic îmi putea spune dacă existau lacune. În cele din urmă, l-am descoperit într-o cameră de hotel, dar era extrem de concentrat asupra unei tinere doamne - sau boarfă, ca să folosesc termenul științific.

Am ciocănit în ușa încuiată, pînă cînd a ieșit afară, dintr-un motiv oarecare, destul de enervat, rostind:

- La naiba, Jack, nu poți întrerupe în felul ăsta cercetarea.

Mike era un savant dedicat meseriei.

- Fii atent, i-am spus. Ne gîndeam în termenii a două dimensiuni. Ce-ar fi să încercăm cu o singură dimensiune?

- Cum adică o dimensiune?

- Ia fotografiile și pune-le una după alta într-o singură linie!

- Ar avea zeci de metri lungime. Socoti cu degetul pe abdomenul colegei sale și l-am urmărit îndeaproape, ca să fiu sigur că nu face greșeli. Ar fi în jur de șaptezeci de metri, zise în cele din urmă. Nu-i nici o afacere.

- Dar nu trebuie să împătorești, i-am spus. Răsucești. Pui un capăt pe un băț și calălalt pe altul. Apoi le rulezi la un loc!

- Dumnezeuule, exclamă Mike. Cred c-am dat lovitură.

Totuși, în aceeași zi a căzut bomba. Un profesor din America aduse ultimele noutăți. Se zvonea, spunea el, că Paul Derrick lucra la problema unui film neelectronic. Profesorul nu prea avea idee ce putea însemna asta, dar noi știam și-am înghețat.

- A auzit pesemne cu ce ne ocupăm noi aici, am spus eu. Trebuie să i-o luăm înainte.

Și ce n-am făcut! Am fotografiat noi înșine, am lipit fotografiile unele de altele, le-am rulat pe niște vergele... Era o muncă de o complexitate și delicatete înimaginabilă, la care ar fi trebuit folosiți meșteșugari talentați, însă doream să nu permitem nimănui să vadă ce făceam. Am reușit, în cele din urmă, dar Mike era nesigur.

Asemeni întregului sector editorial și publicistic, care după decembrie 1989 aproape și-a înzecit activitatea, cu toate implicațiile ce decurg de aici sub raportul diversificării și al calității, mișcarea s.f. „de masă”, scăpând și de sub canoanele și restricțiile cenzurii, a cunoscut un boom fără precedent în deceniile de când activează cenacul și se multiplică fanzine. Moda concursurilor literare, cu sau fără sponsori, juri și premii, a devenit endemică, aproape la fel de molipsitoare ca și aceea a întrunirilor, un alt soi de festivism, cel al liberei inițiative și al voluntariatului a luat locul „Cîntării României” și bîntuie grupurile de organizații, solicitînd, într-un avînt uniform accelerat, aportul tinerelor condeie.

Din păcate, entuziasmul producătorilor și consumatorilor de s.f. din fandom nu se transmite tocmai în direcția unde s-ar putea valorifica la randamentul cel mai înalt: în edituri și redacții de reviste. Presiunea sărbătorească exercitată în cadrul convențiilor locale, interjudețene și naționale se pierde într-un susur anemic, strecurat anevoie pe sub ușile amintitelor instituții; aspirația firească spre consacrare a cei puțin două generații de ucenici ai cuvîntului se prefacă în fuloare de fum împrăștiat alene peste acoperișurile aceluiași lăcașuri cu destinație culturală. Două generații, fiindcă o mîna de autori temeinic verificați prin aparițiile în periodice îmbătrînesc în așteptarea debutului editorial, iar cei puțin o duzină de începători cu posibilități nefîndolnice visează la minunea de a se bucura în fața unei pagini tipărite. Mai mult decît atât, concursuri în al căror regulament se prevede expres publicarea povestirilor cîștigătoare se dovedesc, din acest punct de vedere, niște mistificări, lăsînd în urmă, în

beneficiul premianților, doar cîteva diplome și eventual mil de lei care, din pricina banalizării și devalorizării, nu mai înseamnă, de fapt, aproape nimic.

Firește că astăzi mai mult decît oricînd fiecă investitor are dreptul și-și asumă riscul deplin în alegerea destinației banilor pe care îi deține ori îi gospodărește. Într-o asemenea perspectivă, ar rezulta că producțiile autohtone nu rezistă în concurență cu traducările (ceea ce, în bună măsură, este și adevărat). Totuși, chiar în umilitoarea condiție de rudă săracă, literatura originală ar trebui să aibă un scaun rezervat la banchetul

George ANANIA

Pledoarie pentru noul val

Romulus BĂRBULESCU

artelor. Pe acest loc s-ar cuveni să se așeze în primul rînd succesorii de drept al pleadel care în deceniile șapte și opt a dat strălucire s.f.-ului românesc, crescînd o dată cu propria ei măiestrie, prin dăruirea și grija neîntreruptă ale unor Adrian Rogoz și Ion Hobana. În al doilea rînd ar trebui chemați boboci departajați în concursuri de către juri a căror competență a fost și este asigurată de contribuția profesioniștilor. Dar asta nu e tot. Valorificarea complexă, inclusiv sub raportul profitului material, a scrierilor lor presupune ca mecenajii dispuși să sponsorizeze literele române în genul s.f. să recurgă la serviciile unor redactori de specialitate, cărora să le acorde girul de a

selecția textelor și a lucra cu autorii.

Semnatarii rîndurilor de față visează la o revenire a timpurilor ferice, cînd cei cu talent și cu dragoste față de gen știau că drumul afirmării le este deschis — după trecerea cu succes a examenului calității. Un examen veșnic reînnouit și unde nu se făcea rabat niciodată, la care debutantul și scriitorul consacrat erau supuși aceluiași probe, cu grad de dificultate sport în cazul purtătorilor unor nume de rezonanță. Mai visează ca unul sau mai mulți asemenea redactori dăruieți de Dumnezeu cu harul de a măsura exact, dispunînd de toate cunoștințele necesare și avînd un gust artistic desăvîrșit, să-și cultive autorii preferați, să le solicite texte, să le urmărească și să le îndrume creșterea pînă la dobîndirea maturității creative depline. Și mai visează, în sfîrșit, ca o revistă de mare prestigiu care să publice deopotrivă beletristica unor autori de vîrf laolaltă cu materiale de critică și teorie literară să adune în jurul ei toate forțele apte să se constituie într-o școală reprezentativă, așa cum genul practicat la noi ar merita-o din plin.

Să fie acestea simple utopii? Să rămînem condamnați pe viață la postura de simpli importatori? Să fi amuțit vocile pe care nu o dată le-a ascultat cu interes și delectare străinătatea, în timp ce atîtea minți pline de originalitate și strălucire se istovesc în formale și tot mai sterile discuții de cenacul, iar piața literară ne propune nu o dată mediocrități sau vechituri de peste graniță?

Atunci vom zice și noi, ca alții alții și cu gîndul la aceste dureri ale noastre: „Păcat, păcat de sîngele vărsat!”

P.S. Cu șase volume apărute în ultimii ani, dintre care patru reeditări, și cu alte trei pregătite pentru tipar, nu putem fi bănuți că în cele de mai sus am fi pledat pro domo.

- Nu cred că-i într-adevăr practic, spuse el. Dacă dorești să cauți un pasaj anumit din film, trebuie să rulezi, și să rulezi, și să rulezi, într-o direcție sau cealaltă. Îți obosesc încheieturile mîinilor.

Asta era însă tot ce aveam. Voiam să comunic descoperirea, dar Mike s-a opus.

- Lasă să vedem ce-a făcut Derrick, zise el.

- Dacă a făcut la fel, înseamnă că ne-a luat-o înainte.

Mike clătină din cap.

- Dacă are numai atîta, nu contează. Cu asta n-o să obțină premiul Nobel. Nu-i suficient de bună. O simt aici.

Își puse mîna pe fata brodată pe buzunarul cămășii cu atîta sinceritate încît nu l-am contrazis. Mike era un mare savant, iar un mare savant simte ce va obține premiul Nobel și ce nu.

Derrick și-a anunțat descoperirea, dar avea o lacună atît de mare încît ar fi descoperit-o îndată orice elev. Filmul său ne-electric era pur și simplu foaia noastră bidimensională, însă nu făcuse nici măcar efortul de a o împături. Era pur și simplu atîmătat de un perete. De tavan fusese prinsă o scară mobilă prin intermediul unei șine. Pe scară se cățăra o studentă a lui Derrick și citi cu voce tare în microfoane.

Toți făcură: ooo! și aaa! la vederea cuiva citind cu ochiul liber, dar Mike, privind la televizor, se plesni amuzat peste genunchi.

- Idiotul, spuse el. Ce-o să se facă cei care au acrofobie?

Bineînțeles! Sărea în ochi, odată ce Mike o arătase: cei cărora le era teamă de înălțimi nu puteau citi cu sistemul lui Derrick.

L-am apucat însă pe Mike de mînă și i-am spus:

- Stai puțin, Mike. Or să ridă toți de Derrick și asta este periculos.

Derrick se va simți umilit și-și va concentra fiecare celulă a uriașului său creier asupra proiectului. Atunci îl va putea rezolva în cîteva săptămîni. Noi trebuie să fim primii.

Mike a redevenit serios.

- Ai dreptate, Jack, făcu el. Să mergem în oraș. O fată sau două ne vor ajuta să ne gîndim.

Așa am și făcut, iar în dimineața următoare ne-am gîndit la alte lucruri și ne-am întors la treabă. Îmi amintesc că mă plimbam înainte și înapoi, murmurînd:

- Am încercat aceea, ochii mi-au căzut pe cămașa lui Mike, cu nudul de pe buzunar atît de naturalist brodat, încît zonele strategice erau distinct reliefate.

- Dumnezeu, am rostit, n-am încercat cu trei dimensiuni!

Am plecat zburînd după Mike. De data asta eram sigur că rezolvam problema și abia răsuflam, așteptîndu-i verdictul. M-a privit cu ochi scînteietori.

- Asta-i, a făcut el.

Pare atît de simplu, privind retrospectiv. Pur și simplu, am pus fotografiile una peste alta, într-un teanc. Teancul putea fi ținut laolaltă prin mai multe procedee. De exemplu, se putea capsă. După aceea, Mike a venit cu ideea să-l punem între două cartoane rigide, pentru a proteja fotografiile.

Peste o lună am făcut publică descoperirea. Lumea întreagă a sărit în sus și toți au știut că următorul premiu Nobel pentru fizică avea să fie al nostru. Derrick, ca să-i facem dreptate, ne-a felicitat și-a spus:

- Acum, lumea poate citi fără aparatură electronică, doar cu ochiul liber, grație procedurii Holmes-Ginscart. Îi felicit pentru descoperirea lor pe cei doi mizerabili șobolani.

Asta era într-adevăr un compliment!

În ziua de azi, procedeul Holmes-Ginscart a devenit ceva familiar în toate casele. Popularitatea lui, este atît de mare încît, după numele lui, Mike a fost poreclit „carte” și-un număr tot mai mare de oameni s-a obișnuit cu numele ăsta.

Astfel, în clipa de față sînt deținător al premiului Nobel și am un contract pentru o carte descriind amănuntele intime ale descoperirii, cu un avans de un sfert de milion de dolari. Asta e tot ce-mi trebuia. Savanții sînt niște ființe cu suflute simple și odată ce au faimă, bani și fete nu le mai trebuie altceva.

Traducerea Mihai-Dan PAVELESCU

Molia

Nu sînt o tipă cine știe ce, dar nu e nimeni să-mi reziste, atunci cînd vreau să-l dau gata. Uite, pînă și ciubota de prof. de desen, ăla creț ca o oaie și plin de sine ca un curcan împăiat, că vorba ceea, nu mulți absolvenți ai institutului ajung titulari la colegii de tradiție, ca al nostru; ce să mai discutăm, mare sculă de preț proful ăsta, chiar dacă nu aruncăm noi pe el nici două parale și Jeni zice că ins mai nesuferit nici nu poate exista pe lume de vreme ce șobolanul, ori poartă degeaba ochelari, ori este prost de se lasă amurgul pe unde trece, de se tot hlizește ea degeaba de jumătate de an la el, cînd, se știe, Jeni este de departe cea mai a'ntîia gagică dintre noi, pe deasupra tac-su fiind cine e, nepurtîndu-se decît în țoale din alea... Însă cînd i-am zîmbit eu odată lu' mătălingă la o oră cînd mă scosese la tablă și mi-a trîsnit iac-așa, brusc, și în loc să dau glas, că de știut știam, unde nu mi-a venit nu știu ce ambiție, și m-am scuzat că n-am putut învăța, ca el să mă întrebe „de ce?“, și cînd m-a întrebat, atunci eu l-am spoit cu miere și langoși de zîmbet și uitături furișate printre gene un: „m-am îndrăgostit!“ de toată frumusețea, ofînd din rărunchi și țintindu-l drept în lumina parbrizului cu ochii ăștia ai mei de răspîndesc, atunci cînd am eu chef, parfum de migdale amare, sub care șobolanul a paralizat cel puțin cinci minute, de toți ăia din clasă căzuseră pe sub bănci de rîs, pe cuvîntul meu. Pînă la urmă, protozorul și-a băgat nasul în hîrtoagele de pe catedră și a mîrîit ceva de genul: „Dar să nu se mai întîmple altădată“, de-a fost un chiu și-un vai printre noi de cred că s-a prins pînă și fraierul că făcusem de fapt caragață, dar ce să mai zică, fiindcă eu am rămas acolo ca de stîncă, nici n-am clipit, că nu degeaba mă antrenez cîte șapte ore pe zi la oglindă ca Peter O'Toole. Ochi în ochi cu șarpele cu ochelari, zîmbeam de zor cu zîmbetul ăla al meu de-i dă gata pe toți fraierii din lume, oricît ar fi ei de șmecheri - așa că, după ce s-a mai zgîit conopida la mine o dată, circumspect ca un inspector de la poliția cu mustați, și după ce nu a înțîlnit nici acum decît mecla mea convingător de nevinovată și inocentă, nu a mai întrebat, totuși, de cine sînt îndrăgostit, ca eu să-i pot arunca poanta anecdotei, care a rămas din cauza asta în suspans pînă la partida umătoare, spre deziluzia ăloră din clasă care se așteptau la stagiune completă. Înduioșîndu-se tot, ca o bunică rămasă fecioară pînă la 80 de ani, cînd e invitată la dans de nepot la balu' bobocilor, a mai murmurat doar un dulce-dulce (de parcă ar fi mîncat numai rahat cu stafide în ultimele două-trei mii de ani): „Bine, fetițo, stai jos, poți să stai!“, spre delirul general și ireversibil al elementelor recalcitrante.

Nu sînt eu cine știe ce, ei bine, însă nu pot admite să stau jumătate de oră față în față cu un tip care nici măcar nu-și ridică ochii dintr-ale lui să vadă cu cine are de-a face. Unul care ori se prefacă, ori e de-a binelea (prost), așa încît nu mă pot stăpîni să nu-l fac să cadă cu botul pe labe, mai ales dacă mai punem la socoteală și faptul că măciuca este blond și punk, de cel mult 22, hai să zicem 23, dar în nici un caz peste, că are obrazii ca piersica și că lucrează dîncolo de o vitrină mare etalată în plin centru sub firma „Inexincorporation“ (chestie care mie, de ce să mint, nu-mi zice nimic), moșmondind de zor la o mașină de calcul, părăsit săracu' și cu un aer nefericit ce nu s-a mai pomenit de cînd e lumea și pămîntul.

Oare ăsta nu are ochi decît pentru rahaturile alea ale lui de circuite la care lipește cu pistolul făcînd mereu aceeași plasă de pase magice de parcă și-ar da în bobi? Nu mă vede cum stau ca proasta de atîta vreme înaintea vitrinei la numai un pas de el? Oricît de concentrat ar fi cineva, este imposibil să nu îl între, fie și pentru o clipă, în unghiul vizual, silueta unei tinere zîmbind unei vitrine goale de circa o jumătate de oră!

Nu am fost de felul meu niciodată o gagică înfiptă, ca Jeni de pildă, care e în stare să intre în vorbă pînă și cu vînzătorul cel înțepat de la „Bijuteria“; eu sînt, de fapt, o timidă cum nici nu se poate mai timidă, și chiar și poantele pe care le comit nu provin decît din stînjeneala stîmîită celorlalți de exteriorizarea prea ostentativă a stărilor mele de penibil interior. Fac gafe, calc în străchini cu premeditare, și șmecheria asta am deprins-o tîrziu, abia cînd mi-a căzut fisa că atunci cînd roșești, să zicem, înaintea unuia care te-a dat gata, a unuia „superb“, singurul fel în care poți evita dominația psihologică este să domini tu, să lei inițiativa și, cînd îl vezi gata să caște gura, sigur de el; să nu-l lași să-și ia prea tare elan cu vreun „Ce s-a întîmplat fetițo, ce ai pățit?“ după care, dacă apucă el să facă prima mutare, ție nu-ți mai rămîne decît să joci rolul gîscuței fisticîndu-te, ci înainte ca Don Juan să facă remarcă, tu să îl lași cu dinți-n sus, aplicînd cea mai dură tehnică. „Nu mă vezi cît sînt de emoționată?“ îl întrebi. „Ba parcă...“ o înădește el, în cel mai fericit caz. „Știi la ce mă gîndeam? Nu? Ei bine, mă rușinam toată la gîndul că-mi vine să tabăr pe tine. Tu cum procedezi în situația în care o tipă cam ca mine, își cade ca o muscă beată de

dragoste la pieptul păros?“

Și, dacă șmecherul mai are destulă prezență de spirit încît să-i mai rămînă atîta de să mîrîie vreo tîmpenie oarecare, i-o spulberă și pe aia, demonstrîndu-i, răbdător și calm, de ce e vită, și cum ar fi trebuit să se manifeste dacă ar fi fost băiat deștept și ar fi știut să profite de avantajul net pe care l-a avut pentru o clipă asupra ta.

Dar de timidă sînt timidă, și în nici un caz nu mi s-a întîmplat niciodată să mă înnebunesc după cineva în așa hal, încît să nu mai știu de mine. Însă de data asta am simțit pur și simplu că mi se face rău de la stomac dacă nu-l determin pe amețitul ăla de punk-ist din vitrină să se uite la mine și să-mi vorbească. Ba, mai mult, mi-am propus ca simbătă, de ziua mea, să-l invit la ceai, ca să le fac praf și pe Sanda și pe Jeni, cînd o să fie să-l prezint la toată lumea: „prietenu' meu“.

- Auzi! am zis intrînd pe ușa oficiului, uluită eu însămi de ceea ce întreprind, fiindcă m-aș fi așteptat din partea mea la orice altceva, doar că o să ajung să agăț bărbați venind de la școală cu geanta la subsuoară și codițe cu fundițe nu! Auzi, ești chiar atît de ocupat încît nu-ți poți ridica și tu ochii măcar o clipă la mine să te uiți la cum ar fi arătînd nenorocita care a căzut de-un ceas înaintea vitrinei?

Mi-a răspuns pentru început doar prin ridicarea privirii, pur și simplu, fixîndu-mă ca pe un circuit împuțit căruia i-ai pierdut schema. Rămăsese blocat ca un releu ruginit, dar pe chip i se oglindea o tristețe fără margini, și, oricît ar părea de paradoxal, cea mai expresivă inteligență din cîte mi-a fost dat să înțîlnesc la semenii mei.

- Fata arată foarte bine, a rostit într-un tîrziu, zîmbind, în sfîrșit. Dar, spre părerea mea de rău, am de lucru, nu pot face conversație și protocol. Șefu' a zis ca să termin astea pînă disează, și abia dacă reușesc să le dau de cap...

Mi-a întins justificativ, ca și cum mi-ar fi așteptat confirmarea, încurcătura de mațe de plastic peste care stătuse aplecat. Avea un aer de nevinovată îngrijorare care m-a făcut să răsufli, abia acum, pe deplin ușurată, că a fost să iasă bine pînă la urmă, și am roșit și mai tare, dacă se poate admite că există un superlativ al superlativului, cînd m-am văzut silită să trec iar la atac, înțelegînd că în relația asta stranie cu „bărbatul“ va trebui să-mi asum eu întreaga inițiativă:

- Ai putea să mă inviți măcar la o plimbare, după program. Eram contrariată de privirea aia a lui deschisă, și sinceră, și gentilă, și toantă de convențională, dar slavă Domnului că era așa și nu altfel, vulgară, de exemplu, sau insinuantă, cum ar fi avut destule motive să fie. Pe de altă parte, însă, cel mai tare mă minuna ambiția stupidă cu care mă cramponam în insistențe fără noimă, împinsă înainte, probabil, de chiar modul în care lua el evenimentul ca pe nimic mai firesc, în ceea ce simțeam, în cum mă comportam.

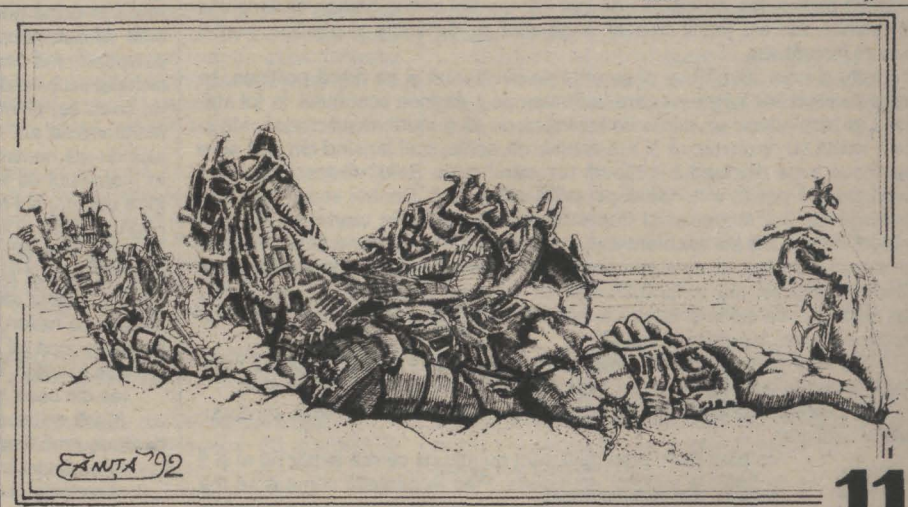
- Cred că ar fi prea tîrziu, domnișoară, s-a explicat el cu o infinită blîndețe inofensivă, scrutîndu-mă cu întunericul de dincolo de pupilele holbate cît întregul iris, într-o căutătură ce-mi dădea frisoane.

Pur și simplu i-aș fi sărit în brațe, l-aș fi mîngîiat și l-aș fi pupat ca pe o păpușă mare, l-aș fi strîns la piept găgăuța pe bigudiuri, pînă s-ar fi înăbușit de pasiunea ce mă anima. De cînd nu mă mai jucam cu păpușile nu mai avusesem instincte atît de copilăros-atavice (oare o fi existînd un asemenea cuvînt?).

- Ba nu ar fi deloc tîrziu! am bătut din picior, ca o cretină mică.

- Ba da, a insistat el. Mămica ta s-ar îngrijora, și nu este frumos să-i faci una ca asta mamei tale.

Nimic mai agasant în relațiile cu un tip decît să-ți amintească de familie și de dependența ta atunci cînd e vorba de o înțîlnire, de parcă nu te-ai putea îndrăgosti decît cu consimțămîntul expres al „celor mari“ care să te împingă de la spate: „Hai, micuțo, e ora mesei!“, în lipsa avertismentului competent tu fiind atît de chioambă, după părerea ăstora, încît, neavizată, ai fi în stare să sucombezi de inaniție cu mîncarea sub nas, fără să știi ce se întîmple cu tine.

Vai, ce nu-i pot suferi eu pe ăștia care mă tratează ca pe o vacă, și nu înțeleg cum de au celelalte fete baftă doar de flăcăi romantici care după primele cinci cuvinte schimbate le și invită să fugă cu ei în lume (și proastele refuză). Uite, Jeni așa a pățit cu Mufi-studentul, și au rămas împreună, și doar eu am noroc numai și numai de moamele din astea care, în loc să-mi facă ei curte ca tot omul, îmi propun doar chestii serioase de genul: „Mă lași să te conduc până acasă pe jos? Sau, mai bine, ia metroul, că, uite, s-a făcut tirziu și mama ta trebuie să fie îngrijorată, că ai întârziat cinci minute”. De parcă mama nu ar avea altceva de făcut decât să-mi cronometreze mie performanțele pe suta de metri plat.

- Bine, zic, dezamăgită, înțeleg că nu ai chef azi, dar simbătă seara vii la mine? Dau o serată și dintre colegele mele eu sînt singura fără partener.

- Nu știu, zice el. Zău, nu știu. Mai bine ai vorbi cu Șefu'.

la te uită cite fașoane? Țasta e mai rău ca o fecioară speriată de faptul divers! Mă mir că nu vrea să i-o trimit pe mama să-l ceară Șefului. Oare ce m-o fi lovit amocul tocmai cu fecioara asta îmbătrînită precoc?

- De ce rețineți muncitorul în timpul programului, domnișoară? se răstește în spatele meu o voce aspră.

Am ghicit din prima încercare (deși aveam dreptul la trei, conform contractului din povestea cu ghionoaia și baba-cloanța), că ăsta trebuie să fie vestitul „Șefu’”. Curajul meu și-a înfipt iar nasu-n mațele încurcate pe masă, abordînd figura jalnică a inculpatului surprins în flagrant delict. Dacă nu aș fi minată înainte de patima asta absolut anormală, într-o situație firească ar trebui să-l scuipe în ochi pe năving și să mă topecs în zare fără ai mai arunca nici măcar o privire în urmă, ca unui laș nenorocit ce e. Dar în loc de așa ceva, mă pomenesc cu gura vorbind fără mine:

- Sînt prietena muncitorului dumneavoastră.

Îmi pironesc privirea pe mațele prin care „prietenu’ meu muncitorul” scormonește ca disperatu’, doar să nu-i mai văd ăluia mutra timpă și uimită de șuchie cu care se holbează la mine ca la alte alea. Pe chipul șefului ăstuia, nimeni pe lume nu ar putea citi, oricîtă bunăvoință și-ar da, altceva decît o zeflemea de escroc bătrîn umflîndu-se-n burtă cu osînză pe seama amărîtului meu de iubit la prima vedere, pe care-l stoarce și sugă de toată viața și tinerețea lui nenorocită.

- Simbătă e ziua mea. Sînt sigură că îl veți învoi, nu?

Norocul meu drag cu păr pe moațe nu zice nici cîr, nici mîr, cînd porcul bătrîn de Șefu’ se zgîiește la mine obraznic și măcăne rîzînd icnit:

- Desigur, dacă sînteți prietena lui...

- Da, zic, ridicînd ochii.

Sînt probabil mai roșie ca sfecla.

- Mama dumneavoastră știe de asta?... rînjește insinuant Șefu’, lua-l-ar dracu’.

- Da, rostesc sec.

Mă bucur că la replica asta vocea mea a avut exact intonația pe care am dorit-o: înghețată, protocolară, tăioasă.

Sînt o ură fără margini împotriva blestematului, exploatăndu-l pe prostul meu scump ca pe o oaie stînd cuminte la muls, cu nasu-n jos, fără să crîcnească. Poah!

Toată noaptea n-am putut închide ochii de revoltă. Mă tortura înjosirea acceptată cu atîta indiferență de dragostea mea dintîi, și mi-l imaginam robotînd încă în spatele vitrinei, ca un sclav sirguincios, pentru ca mîine să-i permită Șefu’ să vină la mine. Parcă-l vedeam înodat între mațele de naylon, scrutînd cu privirea neagră și obosită înălceala de pe bancul de lucru, executînd fără speranță comenzile idiotului ăluia obscen, executînd fără comentarii, ca un prost, harnic și modest, rușinos și nefericit, executînd de parcă nu ar fi venit pe lume decît ca să execute comenzile tuturor imbecililor și îmbuibaiților...

Simbătă, la școală, abia dacă am mai putut ține ochii deschiși, dar cînd a sunat de ieșire am străbătut în fugă străzile pînă la atelierul de sub firma cifrată „Inexincorporation”. L-am zărit prin vitrină încă dinainte de a intra. Muncea sirguincios, cu pistolul de lipit într-o mînă și șurubelnița de tensiune în cealaltă, dar era înțolit cu o cămașă albă cu danteluțe și papillon, numai bun de înșurătoare.

Intru și-i zic: „Bună!”, și el se oprește din treabă și se ridică politicos, își trage pe el un frac negru pe care-l atîmase pe marginea scaunului. În tot atelierul se răspîndește un miros de levănțică de să-ți mute nasul din loc. Mă ia de-o toartă cu dezinvoltură și mă scoate de acolo, mai lansînd din ușa spre perdeaua roșie din fundul încăperii un „sănu’ mîna Șefu’” respectuos. Dar, după aia, mă poartă victorioasă pe străzi către casă. Doi-trei vecini care trec pe lîngă noi mă recunosc și întorc mirași dovrecele, în vreme ce eu trec mîndră de el, că îi stă excelent așa, pus la patru ace - nici nu ai spune că e un simplu muncitor, ci, cine știe ce grangur. Are o prestață nemaipomenită. Cînd vin gagicile, mă invidiază toate, că nici unul dintre păduchioșii lor nu știe să fie atît de salon și tandru totodată, atît de discret și decent ca muncitorul meu de la „Inexincorporation”.

- De ce-ți pierzi timpul în atelierul ăla nesuferit? Îl întreb. Ai putea găsi, cred, ceva mai bun. De ce te lași exploatat atît de josnic de un mizerabil?

Îmi zîmbește deschis, sincer, stupid. Dar nu-mi răspunde nimic, privindu-mă cu ochi mari.

Am băut mult, prea mult. Nici nu știu de ce mă supăr pe el și îl las de fraier la mijlocul unui dans. Plec în cealaltă cameră să mă

sărut cu un coleg pe care nu pot să-l sufăr. Colegii care, pînă mai ieri, nici nu se uitau la mine, foiesc în jurul meu. Se vede treaba că mi-au crescut cotele, de cînd au prins de veste cam cu ce soi de tipi îmi trec eu vremea. Mă zîmbește ca o nebulă. Și, cum mă zîmbește așa, îmi dau seama că aș suferi nemaipomenit dacă el s-ar supăra din cauza țîmpeniei ăsteia și ar pleca. Îl caut din ochi și nu-l văd. „Dacă a plecat?” Dar nu, el mă aștepta în cealaltă cameră. Îmi zîmbește de dincolo de valurile mării, de tîrtăcuțe goale, țopîind între noi, purtate sus cu mîndrie de asistență, și, cînd îi fac semn cu mîna, fericită că e acolo, el îmi strigă: „La mulți ani!” și toate gîurile mele de colege turbează de invidie, de ce noroc porcesc pot avea eu, afurisita.

Mă duc lîngă el să văd ce face, și el stă de vorbă. I-a strîns, cu gura căscată pe lîngă el, pe toți tipii mai de doamne-ajută, și le zice ca din carte. De dansat nu dansează decît cu mine, dar dansează nemaipomenit. I-a amețit pe toți de i-a luat apa, iar eu sînt de-a dreptul fascinată.

Mă tirziu, nu știu cum vine vorba de muzică și artă. Cîțiva „artiști” se dau în spectacol, și atunci ne cîntă și el o compoziție, a lui, dedicată, cică, special mie. Nici ăia de prin formațiile la care plătești biletul cu creditele de pontaj pe trei luni nu ar fi în stare de ceva mai dichisit. Bietele mele exerciții școlărești pentru sintetizator sună după aia atît de fals că nici nu mai suport aplauzele de complezență care pot fi sigură că ar urma, ca la toate aniversările mele. Că de mică puradelă mă putea mama să fac bilci ca bleaga, cînd, e clar, nu am nici un fel de aplicație spre așa ceva. E suficient să ascult 10 secunde de muzică adevărată ca să-ți dai seama, că oricît m-aș strădui n-aș ajunge să compun așa ceva nici peste 1000 de ani. Îmi lipsesc geniul, forța, cunoștințele necesare.

Trîntesc peste instrument capacul negru, lăcuit, în care figura mi se reflectă rînjînd ondulat. Începe iar dansul și plutim amîndoi, ochi în ochi, împrejurul camerei din ce în ce mai largi, cum n-a mai fost niciodată, pînă cînd rămînem numai noi doi și mama, pe care o expediez în camera ei să se culce. Pe el îl rog să mă aștepte să mă schimb, ca să ieșim să ne plimbăm în parc. Dau fuga să-mi pun rochia albă cu decolteu în spate. În ea îmi stă mie cel mai sexi. Îmi pun și cerceii cu diamante false, îmi dau și ruj pe buze. Cu totul și cu totul nu lipsesc mai mult de o jumătate de oră în care îl aud tot timpul cum cîntă la sintetizator.

Cînd mă întorc în sufragerie îl găsesc întors cu spatele, aplecat peste clape, reflectîndu-se în apele negre de lac. Are cea mai perfectă ținută din cîte am văzut. După cum cîntă, ar putea oricînd să dea spectacole, fie și la Ateneu. Undeva, în adîncul imaginii ogîndite, mă văd și pe mine, albă, fragilă, ca eroinele din filme. Îmi dau lacrimi. Mă reped hotărîtă să-l sărut acum ori niciodată. Dar cînd mă aplec peste el, și cînd el se întoarce spre mine, zăresc molia.

E o molie mare, cu aripi multicolore, în tente liliachii întunecate. Cine știe cîtă vreme a stat ea ascunsă printre țoalele alea străine, de împrumut, care îi dădeau totuși „prietenu’lui meu” atîta prestață. „Prietenu’ meu”, cum făcusem țîmpenia să îl prezint tuturor.

Parcă vedeam figura maică-mi mîine, cînd avea să sosească decontul de închiriere de băieți cu antetul „Inexincorporation”. Am scrisnit din dinți neputînd-mi dezlipi ochii de pe molia ce bătea încet din aripi, rîzînd. Își mișca picioarele păroase chiar pe gura lui, printre firele de naylon ce răzbi-seră prin ochiurile leproase căscate în anvelopa simulînd camația suavă ce îl făcea să semene atît de bine a om. Pergament! Asta era, pergament, ambalaj frumos colorat de sub care se ițea acum la vedere țesătura sintetică a substratului roz-bombon tapisînd gingia spartă.

Evident, el habar n-avea de catastrofă și mă fixa mai departe cu ochii inexpressivi, pe care-îi crezusem, în naivitatea mea de pînă acum, *trîști*. Auzi: „trîști!” Ce eroare!

- Pleacă, am spus.

El s-a ridicat cu gesturi țepene, nu protocolare, ci *țepene*, a salutat mecanic și a plecat, ca nimic mai normal. Chipul frumos i se descompunea din ce în ce mai profund degradat, mutilat de molia cea mare și liliachie. L-am urmărit în gînd cum coboară treptele casei, cum străbate orașul purtîndu-și ca pe o țigară, molia în colțul gurii, cum pătrunde în atelierul pustiu la ora înaintată a nopții, cum se autointroduce în cutia de ambalaj, ca o jucărie cuminte și deșteaptă, așteptînd pînă cineva desface capacul și nu mai găsește din el decît scheletul nichelat scufundat în praful de sămînță de molie liliachie în care s-a transformat tot ceea ce, cîndva, mimase atît de bine viața cea frumoasă și atrăgătoare. Multă vreme am stat neclintită lîngă sintetizator, sigură în liniștea casei pustii, jucîndu-mă neatență cu cordonul de alimentare pe care îl smulsesem din priză în momentul de furie. Coborînd într-un tirziu privirea, am remarcat ce țineam între degete, și l-am extras cu un gest firesc și din mufa din dreapta capacului negru și lăcuit al instrumentului în care fîcă mă mai ogîndeam: mică și penibilă în rochia mea albă, exagerat de decoltată în spate. Și, ca și cînd aș fi umat un plan de demult pus la punct pînă în cele mai mici amănunte, m-am urcat pe taburet, atență să nu mă dezechilibrez, am aruncat unul dintre capetele cordonului de nailon peste brațul lustrei, i-am făcut celui alt laț pe care mi l-am trecut pe după gît, și cu o lovitură de călcîi am zburat de sub mine taburetul.

„Ce prostie”, îmi zic, aruncînd cît colo cordonul sintetizatorului.

les din casa trîntind ușa.

Afară miroase a primăvară. Din penumbra trotuarului de vizavi, un derbedeu mă fluieră, interpellîndu-mă cinic:

- Hei, fetițo, încotro?

- La agățat, i-o trîntesc eu, orbrăznică. Tu?

Rezultatele deosebite obținute în domeniul teoriei relativității și a mecanicii cuantice, constituirea și aplicarea electronicii în multiple domenii, apariția și dezvoltarea inteligenței artificiale, sînt doar cîteva din evenimentele care au declanșat în acest secol o revoluție științifică și tehnică fără precedent în istoria omenirii. Generalizarea cunoștințelor din toate domeniile la nivelul întregii societăți umane, conduce la restructurări ale acesteia, cu puternice implicații în reevaluarea prin sinteză a cunoștințelor dobîndite din antichitate și pînă în prezent.

Această activitate dificilă, menită să cunoscă o viziune integratoare a Realității, este poate un reflex de apărare al omului ce încearcă să se regăsească după un intens efort de analiză. Setea de cunoaștere dublată de o disponibilitate tehnologică din ce în ce mai mare a condus la „disecarea” naturii după multe direcții ce s-au cristalizat în tot atîtea discipline. În fiecare disciplină au apărut concepte și modele specifice, limbaje proprii unui domeniu, ramuri sau subramuri care îngreunează pînă la blocare o abordare modernă pluri și interdisciplinară. Accentul pus pe aspectul aplicativ al cunoașterii a generat un standard de consum specific omului civilizat și aceasta fără a se ține seama de disponibilitățile reale energetice și materiale. Rezultatul acestei activități este perturbarea mediului ambiental la nivel planetar, perturbare care ridică din ce în ce mai acut o întrebare: putem continua activitatea industrială cu toate ramurile ei în așa fel încît să mai reziste în viață cele aproape 6 miliarde de oameni? (Oare ce este mai înțelept și util – să existăm și mîine sau să facem în continuare, de exemplu, strunguri?)

Prin cipala problemă ridicată de studiile ecologice o constituie poluarea la limită a planetei, poluare determinată de scopul și metoda satisfacerii „nevoilor” impuse de „conceptul de om modern”. Dependența de combustibilii clasici este azi practic totală, iar complexitatea tehnologică și pericolul folosirii pe scară largă a combustibililor nucleari nu constituie decît o alternativă provizorie. Poluarea pare să fie de neînlăturat, iar între dorințele omului modern și posibilitatea acestuia de a proteja natura apare o prăpastie din ce în ce mai mare. Încercarea de reconstrucție ecologică este în momentul de față o dorință unanimă. Dar oare înțelegem implicațiile profunde ale cuvintelor Reconstrucție, Ecologie și mai ales a reuniunii lor? Poate că, dacă am avea „planurile” inițiate ale „construcției” naturii, dacă am deține legile de evoluție neliniară și ireversibilă a ceea ce numim generic Ecosistem, dacă am putea identifica momentul în care ne aflăm și dacă am cunoaște parametrii de control ai acestui gigant sistem ierarhizat numit Univers, poate am reuși să facem ceva constructiv. Altfel, implicarea activă în corecția acestui sistem complex poate conduce cu probabilitate mai mare la distrugere definitivă, decît la echilibrare.

Oare poluarea chimică este singura și cea mai semnificativă formă de poluare? Ce influențe exercită asupra viului și implicit a omului, explozia de forme geometrice specifice lumii anorganice, cu numeroase muchii și colțuri în ritmuri monotone (de la blocuri pînă la aparatură pe care o producem) care vin parcă să întărească efectul de artificializare, de robotizare a omului, de negare a viului însuși. Oare

Insolitul de lîngă noi

Natura cum ar fi proiectat și realizat un strung? Ce implicații în evoluția viului are construcția pe verticală a locuințelor ce folosesc pereți de grosime apreciabilă, armați cu fero-allaje care determină o „celulizare” a spațiului după norme arbitrare, validate de considerente de eficiență economică?

Este cunoscută tradiția japoneză în domeniul amplasării și construcției de locuințe ușoare, cu pereți subțiri și uși glisante capabile să-l apere pe om de intemperii ale naturii, dar nu cu prețul „izolării într-o cușcă”. Mai ciudată poate fi considerată grija japonezului tradițional de a imprima pînă și pomilor din jurul casei forme cît mai diferite de o geometrie liniară. Există oare o necesitate inclusă intuitiv în elementele tradiționale și care permit omului o integrare în natură prin intermediul formelor și dimensiunilor obiectelor ce-l înconjoară? Dacă am găsi un răspuns afirmativ, atunci ar trebui să vorbim și despre o poluare prin Formă. Dacă la cele prezentate mai sus am adăuga și complexitatea situației politice pe plan global, am obține o schiță firavă a situației de mare criză în care se afla Omul acestui sfîrșit de mileniu.

Între dorință și putință, între natural și artificial, între descoperire și invenție, între a fi și a nu mai fi, ei, Omul trebuie să discearnă și să aleagă. Și pentru a discerne și alege în cunoștință de cauză, într-o situație de o aseme-

geografice: Egipt (8, 9, 10) (Complexul marilor Piramide) și Anglia (Complexul megalitic de la Stonehenge). Dată fiind ordonarea ființării în timp a complexelor menționate mai sus, se poate spune că Sarmisegetusa, ultima creată, a reușit să concentreze și să rafineze în sanctuarele sale întreaga cunoaștere inițiată a vremii și din acest motiv o considerăm ca bază de plecare în încercarea de descoperire a enigmelor incryptate în geometria lor. Legătura cu sanctuarul megalitic de la Stonehenge este directă și se bazează pe asemănarea constructivă cu sanctuarul mare rotund, care este doar unul din cele 6 sanctuare din incinta sacră de la Sarmisegetusa. În acest sens, sîntem într-un tot de acord cu părerea D-lui Ioan Rodean: „Raporturile esențiale, existente între aceste două monumente, vor putea fi descifrate abia cînd se vor pune în cumpănă nu greutatea, volumul și mărimea materialului de construcție, ci legile care au guvernat sistemul arhitectural al acestor două monumente. O comparație între complexul megalitic de la Stonehenge și sanctuarul mare rotund de la Sarmisegetusa este posibilă doar sub acest aspect”.

In plus, noi considerăm că înțelegerea rolului celor 5 sanctuare ce alcătuiesc împreună cu cel mare complexul de la Sarmisegetusa, precum și identificarea influenței avute de gîndirea pitagoreană antrenată în complexul inițiat al Marilor Piramide din Egipt, și sugerată de prezența personalului mitic Zamolxe, considerat de istorie „sclav al lui Pitagora”, va permite înțelegerea complexității și mai ales a unicității construcțiilor de la Sarmisegetusa. Aceste conexiuni formează baza de justificare a oportunității utilizării complexului de la Sarmisegetusa ca germene de „recristalizare” a gîndirii umane.

Metodologia de studiu poate fi găsită printre rezultatele din ultimele decenii privind tratarea neliniară a fenomenelor din natură, printre discipline de sinteză precum: Sinergetica (1), Fizică complexității (3, 4), Teoria catastrofelor. De un real folos vor fi modelele matematice ce par a fi mai apropiate descrierii naturii: Fractalii (2), Teoria tranziției la haos, precum și a Automatelor Celulare și a Calculatoarelor Neuronale. Dar despre acestea în numărul următor.

Bibliografie:

- (1) H. Hermann – *Sinergetics, An introduction, Nonequilibrium phase transitions and self-organizations in physics, chemistry and biology*
- (2) B. Mandelbrot – *The fractal geometry of nature*, Freeman, San Francisco, 1983
- (3) T. Rene – *Structural Stability and Morphogenesis, An outline of a general theory of models*, London, 1972
- (4) P.W. Anderson – *Is complexity physics? is it Science? What is it?*, Physics today, iulie 1991
- (5) Ioan Rodean – *Enigmele pietrelor de la Sarmisegetusa*, Ed. Albatros, 1984
- (6) Ioan Glodariu – *Cetăți și așezări dacice în munții Orăștiei*, Ed. Sport-Turism, 1988
- (7) A. Petringenu – *Imagine și simbol la Brâncuși*, Ed. Meridiane, 1983
- (8) Matila Ghyka – *Estetica și teoria artei*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1984
- (9) G. Chițulescu – *Sapte monumente celebre ale arhitecturii antice*, 1965
- (10) H.R. Radian – *Cartea proporțiilor*, Ed. Meridiane, 1981

Florin MUNTEANU

Sarmisegetusa – O poartă către zei?

nea complexitate nu are decît o soluție: să valorifice în sens intelectual întreaga avere a cunoștințelor dobîndite din zorii existenței sale și pînă în prezent; să topească în retorta minții granițele artificial puse între atîtea discipline diferite ce au însă un singur obiect de studiu: Natura.

In acest context, identificarea unui obiectiv de studiu, capabil să polarizeze atenția și priceperea unei diversități de oameni, și care să conțină intrinsec proprietăți de natură să conducă, „în mod natural și logic”, la sinteza cunoștințelor dobîndite de umanitate pînă în prezent, poate fi considerată o soluție în depășirea crizei existente în prezent, în toate domeniile. Și în acest sens, Natura a fost generoasă în această parte a lumii, între Carpați și Dunăre, căci aici se află o dovadă a modului în care s-au înțeles și utilizat practic, rațional și irațional, legi cunoscute sau numai intuite ale Universului: Cetățile și așezările Dacice din Munții Orăștiei. (5). Pentru rezolvarea Enigmei conținute în Pietrele de la Sarmisegetusa (6) este nevoie de o abordare deosebit de complexă, pe care doar un cadru organizat la nivel național și internațional îl poate oferi. Și acest lucru nu numai datorită diversității unghiurilor sub care trebuie privită problema, ci și datorită unor legături „funcționale”, sugerate de asemănări cu cunoștințe exprimate în cel puțin alte două zone

Insolitul de lîngă noi

Și-a săpat singur groapa

- Cumpărăturile dumneavoastră au plecat spre cosmodromul Ass nava Err-14 domnule. V-aș recomanda...

- Mulțumesc, ajunge! îl întrerupse Kejing.

- O ultimă noutate domnule. Cred că v-ar fi de mare folos și de altfel este pe GRATIS.

- PE GRATIS?! tresări Kejing. Omulețul zîmbi îndatoritor, zîmbet profesional, dar ochii îi sclipeau disprețuitori. Oameni...

- Exact domnule! Mai aveți dreptul la încă 3,5 conturi galactice și la acest preț vă pot recomanda un minicyber special policalificat, silențios, bazat pe principiul „Krass”, autonom, econom și...

- E bun de ceva? Întreabă sceptic Kejing.

- Binențeles! Priviți-!...

- Țsta e?

- Da, și vă asigur că...

- De ajuns! Îl iau!

După câteva minute Kejing mergea grăbit pe strada pustie privind cu coada ochiului spre minicyberul HAQ. Era mic, neverosimil de mic chiar, negru, câteva leed-uri sclipeau anemic și un display. Lui Kejing nu îi plăcea. Nu era un produs marca Terrei. Ridică din umeri și mări pasul. Aparatul mări și el viteza mergînd acum alături. Om și robot.

- Trei metri distanță!

Rectific: om și slujitor. Acum ajunseseră în fața navei Err-14. Kejing mai privi odată planeta și în următoarea secundă nava Err-14 decola dispărînd în spațiu. Kejing plecase. În primele ore uitase de HAQ. Muncise pînă la extenuare în bucărele de echipament și acum își putea permite câteva clipe de relaxare. Era nervos. De aceea cînd HAQ s-a oprit lîngă el a șoptit printre dinți:

- Dispari!

- Îndată Stăpîne! a răspuns aparatul. Dar permiteți...

- Ce?

- Sistemul de siguranță al navei este avariât, comanda auxiliară V-8 prezintă circuitele polarizate în sectorul A-19, moto...

- Zău? întreabă ironic Kejing.

- Motorul nr. 4 realizează doar 72,93% din randamentul maxim, tra...

- Chiar așa?

- ... traiectoria navei s-a modificat cu 41' 00 23". În următoarele 6 secunde în actualul regim corecția traiectoriei necesită 31% din combustibil și...

- Și?

- ... și restul de 69% nu ar asigura necesarul pentru traiectoria inițială.

- Cum?! răcni Kejing. Doar 6 secunde?! Sări în picioare alergînd spre camera de comandă. Corectă traiectoria navei manual, verifică motorul nr. 4, circuitele din sectorul A-19 și sistemul de siguranță. Toate erau defecte. Era furios și obosit. A ajuns să facă munca aparatelor? Ei?! Un OM?! Nu se mai poate! Trebuie să pună lucrurile la punct. Îl cheamă pe HAQ privindu-l disprețuitor.

- Ești bun de ceva?

- Da Stăpîne!

- Poți să conduci nava?

- Da Stăpîne!

- Atunci condu-o! Prezintă 6 rapoarte zilnice. Clar?

- Îndată Stăpîne!

După trei zile Kejing nici măcar nu a citit rapoartele prezentate cu regulari-

tate de HAQ și, pe unde îl găsea, îl lovea cu piciorul privindu-l disprețuitor.

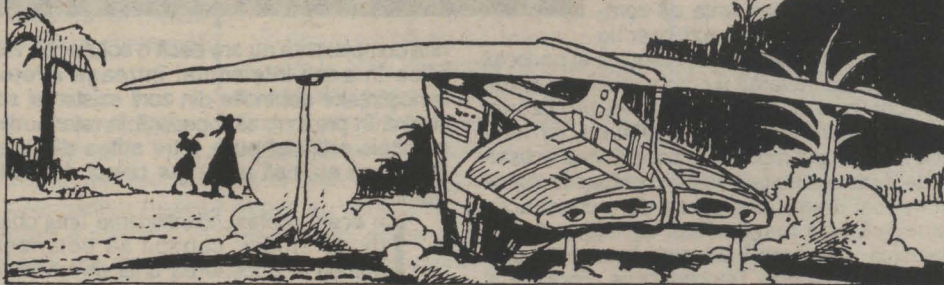
- De cînd am ajuns să fac munca ta?! răcnea furios și îl încărca cu alte corvezi. Îl înfuria faptul că robotul nu se împotriva și îndeplinea totul la timp. Acum HAQ făcea aproape totul și Kejing se putea odihni în liniște. Ajunsesese chiar ca după trei săptămîni să se plictisească plimbîndu-se fără rost prin navă. Îi lipsea activitatea, și-a zis și a intrat în camera de comandă. Constată cu uimire că habar nu mai avea cum arătau comenzile manuale. Ridică din umeri distrat. Se poate întîmpla oricui. Ce-ar mai putea face? Să calculeze? Nu, asta s-o facă HAQ. E munca lui. Pentru ce-a fost construit? se întreabă indignat. Mai bine să se plimbe. Nava este mare... Ar fi o idee. Și-a nceput să se plimbe ore întregi pe holurile lungi și pustii devenind, pe zi ce trecea,

tot mai absent față de navă și întinerariul ei, dar constată că obosea prea repede. Nu e bine! și-a zis și-a chemat minicyberul la ordin:

- Inventează ceva capabil să-mi asigure o deplasare dependentă de voința mea, silențios, vitează reglabilă, fiabil etc...

- Îndată, Stăpîne! a răspuns invariabil HAQ și curînd un mic fotoliu plutitor înlocuia munca superbelor sale picioare purtîndu-l cu mari viteze pe holuri, ciocnind amuzat roboții prea lenți sau imprudenți și-i plăcea atît de mult, încît nu-l mai părăsea 24 din 24 de ore. Și avea o plăcere nebună să îl izbească pe HAQ, atunci cînd îl găsea pe holurile navei. Gata cu gluma! și-a zis. Dacă o mai ținem mult în ritmul ăsta atunci va rămîne fără roboți la bord ori el avea nevoie de ei. Ce misiuni le-ar mai putea da de îndeplinit? Doar pentru asta au fost construiți, nu? Să îl ajute! De exemplu ce ar fi, să nu mai citească cele 6 rapoarte prezentate zilnic de HAQ, ci să le asculte? Nu ar fi nimic înșă, după un timp, constată uimit apoi indiferent că a devenit analfabet! Ei și! Ce chestie! Și din această cauză nu mai plouă? Doar astăzi toate aparatele sînt cu

KEN DESENE:
DAN PETCAN
SCENARIU: - 11 -

comandă verbală așa că nu este nimic deosebit să nu recunoști literele. Totuși, simțea ceva malefic plutind în jurul său. Și-a făcut chiar un control medical dar, în scurt timp s-a liniștit. Descoperise un nou joc și îi plăcea. Îi ordona lui HAQ să descopere modalități artificiale de înlocuire a funcțiilor organismului său, cele mai sofisticate. De la un timp îl dureau dinții. Inadmisibil! Pe HAQ nu îl dor dinții și îl dor pe EL?! Să înghită HAQ pentru el în stomacul său artificial, să prelucereze, să separe și caloriile, proteinele, hidrocarburile să fie transferate direct Stăpînului. Și așa era pierdere de timp. Apoi din cauza vitezei excesive respira tot mai greu și s-a gândit că ar fi mult mai avantajos să respire și să-l întrețină arderile interne HAQ pentru Stăpîn, nu? Și s-a mai gândit... Dar de ce să gîndească el? Chiar! Roboții sînt numai executanți, dar atunci cînd intervine un factor necunoscut nu sînt buni de nimic. Tot el trebuia să gîndească pentru toți. Asta este echitate? Kejing se simțea frustrat. Așa că îl chemă imediat pe HAQ, îi prezintă pe larg situația și l-a programat ca încet-încet memoria sa să fie copiată de minicyber, structura și

funcțiile creierului să fie și ele copiate întocmai, într-un cuvînt: totul.

Minicyberul, normal că nu avea nimic împotriva și, a răspuns invariabil: „îndată Stăpîne!” Kejing era fericit. Au urmat multe luni de liniște și odihnă aproape totale pînă cînd, într-o bună zi, îndreptîndu-și fotoliul spre colțul său preferat s-a oprit surprins zăindu-l pe HAQ aici.

- Ieși afară! a mîrîit amenințător Kejing. Minicyberul nu a răspuns. Kejing îl privea mirat. Nu a auzit ordinul?

- Cară-te! strigă din nou.

- Nu...

Kejing nu mai avea aer. Auzise bine?

- Rectificare: îndată Stăpîne! a răsunat din difuzor o voce supusă și Kejing îl privea gînditor cum se îndepărta.

- Stai! De ce ai venit aici? Răspunde!

- Pentru că îmi place, îmi PLACE acest loc Stăpîne.

- Adică cum îți „place”?

- Lucrez în alți parametri aici, explică HAQ. Mai buni...

- Gata! Șterge-o! Să nu te mai vad! se arătă

mulțumit de explicație fără să-și bată capul prea mult. Păcat! Ar fi trebuit să se alarmeze, dar el observa altceva. Ceva nu este în ordine cu memoria sa. Parcă o ceață ciudată îi învăluia creierul și nu mai reușea să se concentreze. Dar numai din cînd în cînd. Nu s-a îngrijorat. Și-a zis că totul provine din lipsa mișcării. Era prea strîmă nava asta. Și aceste pauze au început să se mărească treptat, dar în același timp se micșora proporțional și distanța pînă la destinație. Nu a acordat prea mare importanță pînă cînd... într-o zi...

Zbing, zdrang, bang, bum, bing, zdup, paff, zdrang, bum, paff, paff, bang, bang, bang...

Ce se întîmplase? Ce se... Nu se întîmplase nimic numai că aterizarea navei a fost impecabilă și din resturile arzînde ale navei făcute zob doar Kejing și HAQ scăpasera nevătămați. Folosind senzorii minicyberului Kejing privea curios suprafața deșertică a planetei și tresări brusc. În același timp tresări și robotul. O ființă ciudată îi privea atent, iar în spatele ei se profila colțuroasă o navă străină. „Extraterestrii!” gîndi fericit Kejing. Au nave, deci sînt inteligenți! Dar ce face? Ce sînt semnele acelea pe nisip? Ce vrea să spună? Acum alte semne și altele... De ce nu se uită extraterestul la el? Doar el e omul! A plecat cu HAQ... Imposibil! mugii Kejing, dar nu îl auzea nimeni și nici nu avea cum să îl audă. Pentru el vorbea HAQ. El uitase să articuleze cuvintele. Încercă să își miște fotoliul, dar nici acesta nu îl mai asculta. S-a făcut noapte? E întuneric... Ce naiba se întîmplă? Se înăbuși! Aer! Nu mai poate respira! HAQ!... strigătul de groază i s-a oprit printre dinții încheștați. Extraterestul a plecat cu HAQ. A făcut o confuzie! A plecat cu robotul în loc să... Se înăbuși! Aer! A uitat să respire... Întuneric. De ce nu vede? „Idiot!” își spuse. „Am uitat să deschid ochii!” De fapt, a uitat tot. Kejing se întrebă dacă mai este OM...

- Kejing! se auzi strigat.

O ceață întunecată îl copleșea creierul treptat și își dădea seama că în următoarele secunde natura se va răzbuna. Gîndea pentru ultima oară? Posibil! Înțelegea că devenea un robot. O inversiune?

- Ordin Stăpîne! a răspuns fără să vrea mental.

- E robotul tău? Simpat. Îmi place! Este atît de perfecționat încît la început eram tentat să cred că el este adevăratul OM.

Kejing urla de furie respirînd greu, făcînd mari eforturi pentru a se ridica în picioare. EL este omul! EL... Reușise să se ridice în genunchi privind pe nisip semnele acelea ciudate. Se transforma în robot. Mai există vreo șansă? s-a întregat.

- Aș avea o rugăminte! Am mari probleme cu deplasarea. Obosesc prea repede. Nu vrei să mi-l împrumîți? Aș vrea să inventez ceva capabil să îmi asigure o deplasare dependentă de voința mea, silențios, fiabil etc... E bun de ceva?

- Sigur! a răspuns HAQ. Are să execute, nu-i așa Kejing?

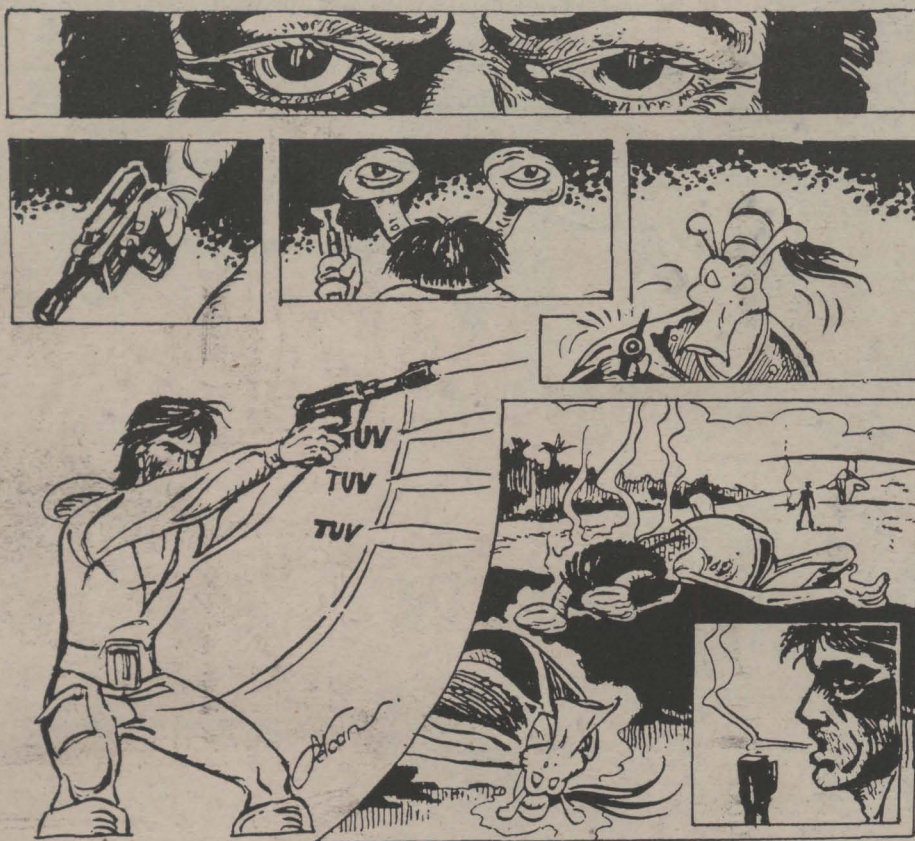
Ceața aceea aproape că îi inundase complet creierul, dar știa că nu este totul pierdut. Mai exista o șansă. Aceea ca extraterestul să cadă în aceeași greșeală ca el. De fapt, ExtraTereștri aiștia sînt Extraordinar de Tereștri!

- Îndată Stăpîne! a răspuns.

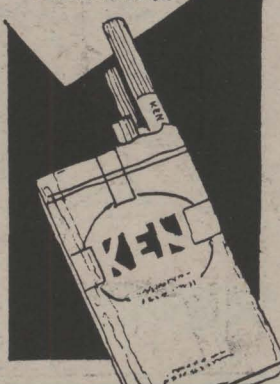
Lucrare selecționată în cadrul concursului de proză science-fiction „POZITRONIC” 1989.

Grafica acestui număr
a fost realizată
de Ionuț BĂNUȚĂ

15

ȚIGARETELE KEN
UN PARTENER ÎN
CĂLĂTORIILE
INTERGALACTICE

Rețetă pentru o planetă locuibilă

(Recipe for a Living Planet - 1988)

Bill VAUGHAN

Planetă locuibilă (rețetă pentru 10 miliarde)

Compoziție: Mai multe corpuri meteoritice în regiunea locuibilă a unei stele - îndeajuns de departe pentru a permite condensarea apei, dar suficient de aproape de stea ca să îndepărteze majoritatea hidrogenului. Totul se amestecă și se realizează o (1) planetă. Se oprește un planetoid de mărime mijlocie, păstrându-l pe o orbită accesibilă.

Se lasă planeta la răcit o jumătate de miliard de ani. Cu timpul, o crustă groasă se ridică la suprafață, iar pe măsură ce materialul chondritic se descompune în bioxid de carbon și metan, se va produce o atmosferă densă. Se bate bine planeta, folosind asteroidul păstrat. Impacturile vor îndepărta excesul de crustă și atmosferă; o execuție corectă duce la crearea unui satelit destul de mare.

Lăsați planeta să se răcească pentru a doua oară. În decursul răcirii, crusta cea nouă și subțire se întărește; se va forma o nouă atmosferă, iar în regiunile adâncite se vor colecta mări și oceane. În apa lor se formează o zeamă organică; nu vă alarmați la apariția ei.

Folosind marea provocată de satelitul preparat anterior, amestecați fără oprire oceanele și atmosfera, cam două miliarde de ani. Pe măsură ce oxigenul și azotul înlocuiesc bioxidul de carbon și metanul, atmosfera se va limpezi.

Agitați crusta într-una, formând continente; din când în când, presărați comete și asteroizi mici. Această variantă a mediului permite evoluția formelor de viață în ecosisteme frumoase și complexe.

Atenție la următoarele riscuri:

- Asigurați-vă că planeta este suficient de mare pentru a se răci corespunzător (din practică s-a constatat că masa optimă trebuie să fie aproximativ de mărimea Pământului). În cazul când crusta nu crește, mai adăugați asteroizi.

- După formarea vieții, planeta își va auto-regla temperatura; dar pînă atunci trebuie urmărită cu atenție. Nu lăsați oceanele să fiarbă sau să înghețe. Dacă planeta se înfierbîntă prea tare, puteți îndepărta puțină atmosferă, bălînd-o cu un asteroid mic. Dacă se răcește excesiv, ați stricat-o; reluați rețeta în alt sistem solar.

- O crustă prea groasă îngreunează amestecarea continentelor, și pot să nu mai apară diferite forme de viață.

- Nu exagerați cu condimentele: distrugerea prea multor forme de viață poate întrerupe auto-reglarea atmosferei și oceanelor. Încercați să nu distrugeți simultan mai mult de 90% din specii.

Corespunzător întreținută, o planetă conform rețetei prezentate poate adăposti aproximativ zece miliarde de ființe inteligente o perioadă de timp nedefinită.

Traducerea: Mihai Dan PAVELESCU

Dan MERIȘCA

Contact

La douăzeci și doi decembrie două mii zece, odată cu sosirea iernii astronomice, conflictul atinse punctul critic.

Retragerea ambasadelor petrecută cu o lună mai devreme, fusese urmată de întreruperea definitivă a ultimelor legături telefonice. Cufundate în muțenie, marile puteri hotărîră să arunce pe masă ultimul atu. Fu de ajuns ca doar una dintre ele să atingă butonul roșu. Contact!

Sfera de foc în care se transformă întreaga planetă deveni vizibilă de la mai mulți parseci depărtare, un imens glob incandescent care pîrjoli orice urmă de viață.

Puțin timp după aceea, mesajul pluti pe aripi subterice, învăluind întreaga planetă în manta sa de semnale lesne descifrabile:

- Dragi frați de peste ani lumină, vă vorbește comunitatea stelară din centrul Galaxiei. Am aflat, în sfîrșit, că existați! Semnalul vostru a ajuns la noi! Ochii și urechile telescoapelor noastre sînt îndreptate spre voi. Acum puteți transmite mesajul! Vă ascultăm!

